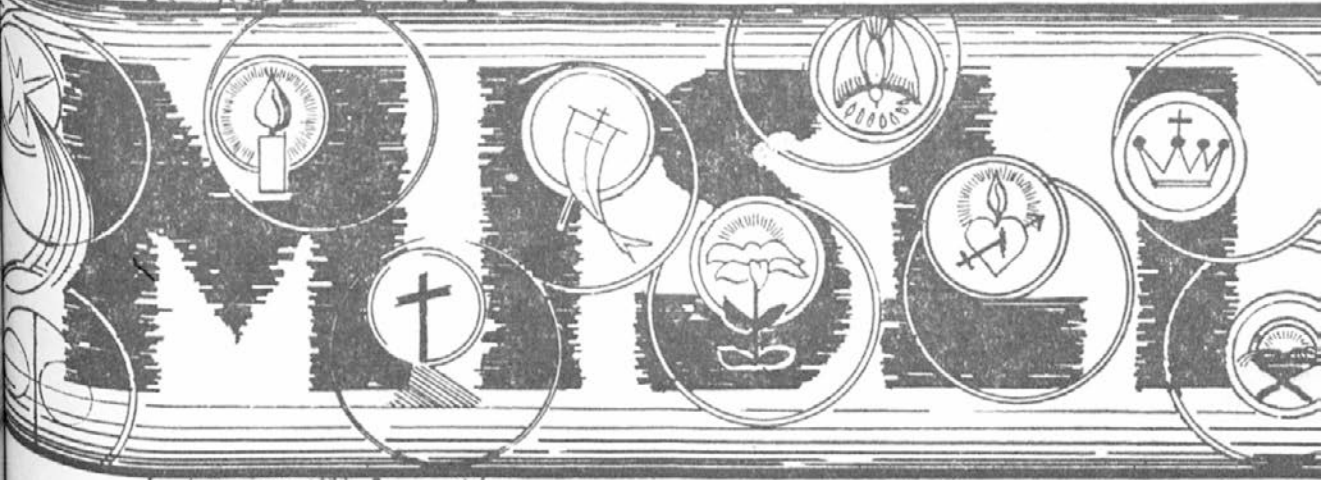

202

PATRON SLOVENSKE KARITAS

LETO VIII

Štev. 9 September 1959

Printed at the
Sydney, for
distribution by post
periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
Fredbert St., Leichhardt,
Sydney. Tel. WB 1758

KOLENDAR

September — Kimavec

- ★ 1 T Egidij
- 2 S Stefan kralj
- 3 C Pij X.
- 4 P Roza, Ida
- 5 S Justinijan
- ★ 6 N 16. pobink.
- 7 P Regina
- 8 T Rojstvo Marije
- 9 S Peter Klaver
- 10 C Pulherija
- 11 P Hijacint
- 12 S Ime Marijino
- ★ 13 N 14. pobink.
- 14 P Povis. sv. Kriza
- 15 T Zalost M.B.
- 16 S Ljudmila, kvatre
- 17 C Rane sv. Franc.
- 18 P Irena, kvatre
- 19 S Januarij, kvatre
- ★ 20 N 18. pobink.
- 21 P Matej, ap.
- 22 T Mavricij
- 23 S Tekla
- 24 C Pacifik
- 25 P Kamil
- 26 S Justina
- ★ 27 N 19. pobink.
- 28 P Venceslav
- 29 T Mihael, nadang.
- 30 S Jeronim

ČE SE PRESELTITE, sporočite:

Prejšnji naslov .....

Sedanji naslov .....

Ime in priimek .....

PORAVNAJTE
NAROČNINO!

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Jakliča. £ 1-0-0.

POTA BOŽJA. Lepa povest, nova, spisal Zdravko Novak. 10 šil.

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH. — £ 1-0-0.

Poročilo o tej knjigi je v božični številki "MISLI" prispevala Pavla Miladinovič.

JERČEVI GALJOTI. — £ 1-0-0.

Močna domača povest izpod peresa Karla Mau-serja.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.

Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporočeno. Tudi o tej knjigi je v februarju z veliko ljubeznijo napisala oceno ga. Pavla.

SOCIALNA EKONOMIJA. — £ 1-10-0.

Najnovejša knjiga dr. Ahčina. Vsepopoved je naletala na nad vse navdušen sprejem.

GORJANČEV PAVLEK. — £ 1-0-0.

Pravljica domovinska povest znanega mladinskega pisatelja Mirka Kunčiča. Pravkar izšla v Argentini.

SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS. £ 1-0-0.

Smo jo že priporočili in jo še priporočamo.

ČISTO MALO LJUBEZNI. — 12 šil.

Črtice Neve Rudolfove. Teško pričakovane.

JUŽNI KRIŽ. — 12 šil.

Pesmi Neve Rudolfove.

BEN HUR, dva zvezka — £ 1-4-0.

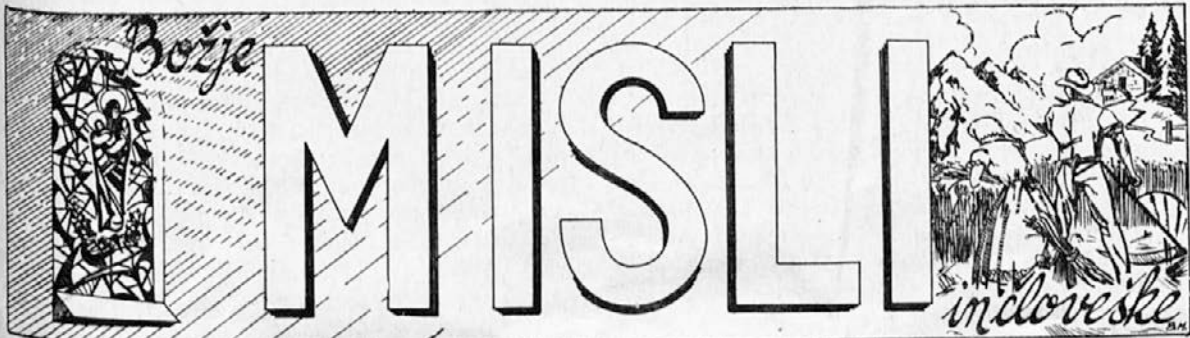
Svetovno znan roman.

LILJA NAD MOČVIRJEM — 12 šil.

Življenje in smrt deklice.

ZORI, NOČ VESELA — £ 1-0-0.

Maroltova povest o Vrhniki.

LETO VIII.

SEPTEMBER 1959.

ŠTEV. 9

SLOVENSKA KARITAS

Slovenska Karitas je dobrodelna akcija iz ljubezni do Boga in bližnjega. Odprta ji je široka pot dela.

Namen in delovanje Slovenske Karitas bi se dalo izraziti v glavnih obrisih take-le:

1. Pospeševanje verske zavednosti med rojaki v Avstraliji:

- a.) slovenske službe božje in prejemanje zakramentov;
- b.) romanja, molitvene ure;
- c.) soudeležba pri verskih in cerkvenih prireditvah katoliške Avstralije;
- d.) včlanjevanje rojakov v avstralske katoliške župinje.

2. Pomoč rojakom v časnih zadevah:

- a.) sponzorstvo beguncem;
- b.) stanovanje in delo po prihodu;
- c.) nujna posojila v manjših vsotah;
- d.) darovana nujna pomoč;

e.) navodila in nasveti v raznih zadevah.

3. Vzdrževanje hiše, ki je že dobro znana rojakom pod imenom Slovenski Dom v Sydneyu.

4. Širjenje dobrega tiska; knjižnica; čitalnica.

5. Širjenje mesečnika MISLI, ki je tudi glasilo Slovenske Karitas.

S r e d s t v a

Delovni odbor, sestojč iz prostovoljcev, pod vodstvom dr. Ivana Mikule;

dohodki od hiše, znane pod imenom Slovenski Dom;

dohodki od prireditev in zabav;
darovi rojakov v manjših in večjih vsotah.

Nebeški patron:

Slovenski rojak, oltarni kandidat Cerkve:
škof FRIDERIK BARAGA.

V A B I L O

NA PRVI SESTANEK SLOVENSKE KARITAS

Rojaki in rojakinje, ki se strinjate s smernicami slovenske Karitas, ste lepo vabljeni na

Sestanek in Pomenek

v soboto 12. septembra ob pol osmih zvečer v dvorano St. Francis cerkve, Paddington.
Vhod iz Oxford St. pri 20. tramvajski postaji.

Po programu barvane slike Lurda, Fatime, Rima in Avstralije.

Vstop prost, okrepičila za odkškodnino.

Dr. Ivan Mikula.

KAJ JE SVETO PISMO?

V letošnjem avgustu, ko se je vršil v Sydneyu velik "Svetopisemski kongres", je škofijsko glasilo THE CATHOLIC WEEKLY veliko pisalo o svetem pismu z raznih vidikov. Mi pa tu ponatiskujemo članek — in pozneje še enega — ki ga je v kanadskem mesečniku BOŽJA BESEDA objavil rimski študent, profesor svetega pisma, č.g. Lojze Ambrožič. Letos se je avtor mudil nekaj tednov v Palestini, kamor so ga poslali študirat kraje, ki jih sveto pismo neprestano omenja.

Kako si kaj povemo?

DO NEKE MERE JE VSAK človek ločen od drugih. V njem so dejanja in občutki, ki jih nihče drug ne more enako občutiti. Moja žalost, moje veselje, moja čustva so do neke mere samo moja. Naj jih še tako opisujem drugim, popolnoma razumeli me ne bodo.

Razlog je preprost: nihče mi ni popolnoma enak. Vsak od nas je v vsej človeški zgodovini edinstven. Od Adama do danes ni nikogar, ki bi imel popolnoma enak značaj in izkušnje in težave, kot jih imam jaz.

Do neke mere sem ločen od vseh ljudi. Na drugi strani sem pa odprt drugim — dostikrat veliko bolj, kot mi je ljubo. Ne spoznavajo me samo po mojih besedah — govorjenih ali pisanih — morda še bolj po mojih dejanjih, obnašanju, načinu govorjenja, celo po načinu hoje. Grafologi iz načina pisave uganejo precej dobro moj značaj.

Umetniki v svoji muziki ali slikah ali knjigah pokažejo, kaj so. Dobro razumeti knjigo, pomeni: dobro razumeti pisatelja.

Kako nam kaj pove Bog?

Podobno je z Bogom. S to razliko, da ga je težje razumeti, ker je pač toliko višji, modrejši, bolj "izkušen" od nas. Saj tudi otroci težko razumejo odrasle, ker pač nimajo istih izkušenj.

Vendar nam tudi Bog o samem sebi marsikaj pove in odkrije. Kako?

Po svojih dejanjih: ustvaril je svet in nas v njem, tako nam govori o svoji moči in modrosti.

Po svojem "obnašanju": Hebrejci so se veliko naučili o Bogu iz zgodovine svojega naroda, ko jih je reševal in jim pomagal, pa tudi večkrat kaznoval.

Po svojih besedah, govorjenih in pisanih: Kristus je učil z besedo, z besedo nas uči danes njegova nezmotljiva Cerkev. Pisana božja beseda je pa — sveto pismo.

Torej to je sveto pismo!

Pisana božja beseda, kjer Bog sam o sebi govori — nam.

Govori seveda ne se samo o sebi v svetem pismu, govori tudi o mnogih svojih stvareh. Toda glavni predmet svetega pisma je Bog sam: njegove misli in želje in načrte.

Umetnik slika razne predmete: Ljudi, živali, naravo, toda vzdusje slike je slikarjevo osebno vzdusje. Naj Elvis Presley poje "You ain't nothing but a hounddog" ali pa "Silent night" — oboje gre po njegovem ritmu.

Enako je z Bogom: naj nam govori v svojem pismu o čemerkoli, povsod bomo našli njegove osebne odnose do stvari, njegove nazore in misli, želje in načrte.

To je torej sveto pismo: pismo Boga, v katerem nam govori o sebi.

Kako je Bog to pismo napisal?

Je pisala ena sama roka ali več?

Vsak človek ima svojo osebnost, svoj način dela, svoje izkušnje, svoj način govorjenja, svoje misli, svoj način pisanja. Kar pomislimo na Jurčičevega "Desetega brata", Prežihovega Voranca "Samorastnike" ali Balantičev sonetni venec. Kakšna globoka razlika! Ne samo v načinu izražanja, ne samo v slovstveni obliki, še mnogo globlja v miselnosti in v osebnosti pisateljev, ki se nam razodeva v njihovih delih.

Ali vzemimo osebna pisma. Če bi bila vsa, ki jih dobim od doma ali od prijateljev, natipkana in nepodpisana, bi vseeno takoj vedel, kdo mi je pismo poslal. Spoznal bi to po vsebini, načinu pripovedovanja in podobnih znakih. Ali: kdor pozna Mozarta, bo takoj spoznal njegovo muziko, ne da bi mu kdo povedal.

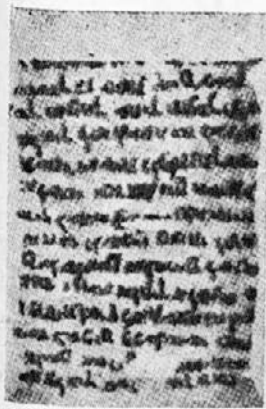
Če sveto pismo pazljivo beremo, vidimo, da se v njem odraža cela vrsta osebnosti, v njem najdemo celo vrsto slogov, miselnosti in značajev. Še bolje to vidi, kdor ga bere v jezikih, v katerih je bilo prvotno pisano: v hebrejščini, aramejščini in grščini. Slovstvenih vrst je v svetem pismu več kot v moderni literaturi: zgodovina, prilike, pesmi (verske, vojaške, ljubezenske, celo napitnica se najde), filozofske razprave, pregovori, osebna pisma itd. In koliko različnih miselnosti: optimizem, pesimizem, ponekod grožnje, drugod tolažba. Ponekod najdemo samo vprašanja, ki skoraj ne najdejo odgovora (Job, Ekleziastes), drugi pridigajo, tretji tožijo, četrta se vesele. Nekateri pišejo lepo mirno, drugi so razburjeni, itd.

Kako naj bi vse to bilo od enega samega pisatelja? Kako je mogoče reči, da je sveto pismo — napisal Bog?

Odgovor: Bóg je glavni pisatelj, drugotni pisatelji so ljudje.

Bog ni sam osebno — takorekoč lastnoročno — napisal svetega pisma. Ga je napisal, da, toda po ljudeh, ki se jih je za pisanje poslužil.

Pred nekaj leti so našli več starih pergamen tov s teksti svetega pisma v hebrejskem jeziku v starih vrčih, ki so bili okoli 2000 let dobro skriti v votlinah med skalami v bližini Mrtvega morja. Slika kaže popisan list pergamenta, nekaj tistih vrčev in pokrajino, kjer so našli to dragoceno najdbo.

VRHUNCI SE SKUŠAJO NADVRHUNČITI

Iz Amerike in Evrope prihajajo poročila o gorah, ki so se razklale in okoli sebe spremenile oblike zemlje. Brez žrtev ni moglo biti, materialna škoda je ogromna, človeška naselja zapuščena, število ljudi je izgubilo življenje.

Tudi na svetovni politični pozornici so "gore" v premikih od vzhoda do zahoda. Dva gorska vrhunca, ki sta se doslej krepko odbijala, sta se začela privlačevati in se skoraj s sputniško naglico približujeta: Hruščev in Eisenhower. Kar je še drugih vrhuncev v svetovni politiki, z mrzlično razgibanostjo skušajo najti v novih okoliščinah vsak svoje mesto.

Hruščevu se bo torej izpolnila davna želja, da bi videl Ameriko. Pravijo, da ima največ zaslug pri tem rajni Dulles, ki je s svojo smrtjo prepustil Eisenhowerju, da po lastni glavi vodi tudi zunanjo politiko svoje Amerike. Dokler je živel Dulles, je Eisenhower na vse želje Hruščeva, da bi bil povabljen v Ameriko, odgovarjal po Gromikovo: Njet! Zdaj se je "njet" spremenil v prijazen: Come!

Seveda bi ne bilo v redu, če si samo eden šel, drugi pa doma ostal. Tako bo vzhodni vrhunec šel v Ameriko, zahodni kmalu na to v Sovjetijo.

Svet ima ob teh dejstvih veliko razmišljanja, veliko ugibanja, celo veliko trenja. So, ki z navdušenjem sprejemajo preobrat in si delajo silne nade. So drugi, ki se boje. Ena bojazen pravi: Eisenhower Hruščevu ne bo kos. Mož je preresen

in zvijačnosti ni v njegovem značaju. Hruščev ga bo previhal in nazadnje okoli prsta ovil. Druga bojazen pravi: Ne gre toliko za vrhunce same, za to gre, kako bodo ljudstva po širnem svetu čutila, ko bodo opazovala nasmejane obraze vrhuncev. Zlasti ljudstva za železno zaveso. Ali bodo mogla še verjeti, da je Amerika neomajan zid zoper komunizem? Tretja bojazen: Ko tedne in tedne trajajoča konferenca v Ženevi ni ničesar dosegla, kaj naj doseže sprehod vrhuncev po kraljestvu drug drugega? Če vrhunci mislijo, da bi sami več dosegli kot njihovi ministri, zakaj pa niso namesto njih sami sedli k zeleni mizi? In — kdo plačuje za ves ta špas?

Ugibatije lahko, uganiti teže. Dostikrat ne mogoče. Bodočnost bo pokazala. Bomo menda pritegnili tistim, ki pravijo: Vse je boljše kot vojna, naj že bo mrzla ali vroča. Hruščeva kak Eisenhower ne bo pre naredil, komunist se ne more odpovedati ciljem komunizma — podjarmiti svet tako ali tako. Zavlačevanje končne obravnave med svobodnim svetom in komunizmom je pa treba pozdraviti. Kdo ve, če čaas sam ne služi svobodnemu svetu bolj kot komunizmu? Svobodoljubnost je vendar v človekovi naravi, tudi v sužnosti komunizma mora prej ali slej udariti na dan in — komunizmu bodo brez vojne udarjale zadnje ure...

Upajmo, da ti optimisti ne delajo računov brez krčmarja. Bog jih usliši! Naša molitev naj bo: Pošlji svojega Duha — in spremenil boš oblike zemlje!

NOBENA ŽRTEV PREVELIKA

Marija Persič, Vic.

K ČLANKU "SYDNEY, SLAB KRAJ ZA MLADINO" bi hotela napisati par besed, ki bodo morda nekim staršem v korist. Mislim, da je nesmiselno iskati krivca slabi vzgoji otrok izven njihove najbližje okolice. Menim, da je za slabo ponašanje mladine v območju Sydneja nesmiselno pripisovati krivico mestu samemu ali pa celo vladi.

Glavni krivci na zgrešeni vzgoji otrok so starši sami, predvsem pa mati. Če bi starši posvečali vsaj toliko pozornosti duševni vzgoji otrok, kot skrbijo za njih telesno nego, bi se ne bilo treba bati, da bo otrok kasneje zašel na kriva pota. Starši naj bi se zavedali, da so otroci zrcalo njih samih. Mati je tista, ki je dala otroku življenje, njena dolžnost je, da oblikuje tudi notranjost svojega deteta, da bedi nad njim in usmerja njegovo naravna nagnenja na pravo pot. Naj bi ne imela nikdar izgovora, da nima časa ali potrpljenja. **Nobena žrtev ji ne sme biti prevelika**, ako hoče, da bo njen miljenček enkrat staršem v veselje in dostojen član človeške družbe.

Vsakemu bitju je narava dala dobre in slabe lastnosti. Mati naj bi posvetila največ pozornosti tem slabim in jih skušala zatreti v detetu že v prvih letih, ko zapazi, da otrok pričinja misliti in govoriti. Naj bi ne bila radi prevelike nežnosti in ljubezni do otroka suženj njegovih muh in njegove volje. Že v tej nežni dobi je treba vcepiti otroku spoštovanje do staršev, da mu bo kasneje njih beseda sveta. Ako starši začno s pravilno vzgojo dovolj zgodaj, tedaj jim ni težko usmeriti otroka na pravo pot ob nastopu takozvane pubertetne dobe.

Pubertetna doba je tisti kritični čas za dečke in prav tako deklice, v katerem prehajajo iz otrok v mladeniče in mladenke. Ta doba nastopi približno med 12. in 16. letom starosti. Pri enem prej, pri drugem kasneje. Ta leta so za otroke silne važnosti in starši morajo biti prav posebno pozorni nanje. Otroci postanejo nenadoma ali postopoma trdoglavi, uporni, nemirni, nezadovoljni, nestanovitni, kot da neprestano nekaj iščejo, pa sami ne vedo kaj. Čestokrat postanejo sovražno razpoloženi proti bratom ali sestram in se zapro sami vase. Prav v tem času obstoji nevarnost, da se obrnejo na slaba pota. Zato je priporočljivo, da starši otroke v tem stanju zaposle bolj kot navadno ter da so istočasno z njimi nežni, jim pomagajo z dobrim podukom ter si skušajo pridobiti njih zaupanje. Dokler jim bo otrok zaupal, se zanj ni treba bati. Važno je tudi paziti na otrokovo družbo,

sošolce in prijatelje, kajti slaba družba otroka v tem njegovem razdvojenem duševnem stanju kaj rada pritegne nase in ga odvrne od staršev in doma. Prav tako je potrebno nadzirati tudi otrokovo čtivo.

Razumljivo je, da je vzgoja otrok v tukajšnjih razmerah, kjer mora toliko mater delati po tovarnah in uradih, še posebno težavna. Tem materam bi bilo le mogoče svetovati, da si poiščejo tako delo, ki jih bo zaposlilo le v urah, ko je otrok v šoli, ali pa, da jim ga bo mogoče opravljati na domu. Zasluzek v tem primeru bo seveda manjši, toda otroci ne bodo večino prostega časa prepuščeni samim sebi. Vzgajala jih bo mati, ne ulica.

ŠE ENKRAT BI PRIŠEL...

Mrtve so bile že
moje oči
misleč,
da si pozabil
name,

ko Ti
sinoči si postal
nad mojim labirintom
in dolgo, tožno
zrl vame.

In moja misel
je šla za Teboj
preko Tvojih polj
in jokala...
Tako sam si,

Duh-Bog,
da mi je Tvoja žalost
solze dala
in up,

da vsi
za Teboj bi šli
na dotik
Tvojih rok,

če še enkrat
bi prišel
na naše poti
kot Človek-Bog.

Pavla Miladinovič

Misli, September 1969

Tudi v Avstraliji je pomlad lepa. "Uradno jo pričenjamo s 1. septembrom. Slika kaže gredo zgodnjih tulp, ki jih v Avstraliji zlasti goje pri seljeni Holandci. Otroka sta oblečena v holandsko narodno nošo.

KOBILA IN VOLK

Ob gozdu sta se pasla kobila in njeno žrebe. Iz gozda pride volk in si zaželi mesa. Tiho se splazi proti žrebetu, da bi ga zgrabil. Kobila pa zavoha volka in steče k žrebetu, da bi ga varovala.

Volk si ne upa več nad žrebe. Poskuša priti do njegovega mesa z zvižgačo. Stopi h kobili in jo vpraša:

"Rad bi imel tovariša pri igri. Tvoje žrebe je tako igrivo, ali bi ga hotela prodati?"

"Bi, zakaj pa ne?"

"Koliko pa hočeš za malega?"

"Na kopitu imam napisano ceno, kar poglej in preberi."

Kobila dvigne kopito in volk se približa, da bi prebral ceno. Tedaj ga pa kobila brene s tako silo po glavi, za zatuli in zbeži.

Poslala Lilijana Štolfa

bazil tipka

★ Kar spet najprej k porokam, saj vam je tako menda najbolj prav! — Dne 18. julija je pred oltar cerkve sv. Janeza v East Melbourne Edvin Bembič popeljal svojo izvoljenko Marijo Marcelo Bratina. Ženin je doma iz Loparja, fara Truške, nevesta pa je iz fare Lokavec. — Isti dan sta se v stolnici sv. Patrika poročila Ludvik Tušek in Sarma Duks. Ludvik je iz znane Tuškove družine v St. Albansu in doma iz Hrastnika, nevestina stara domovina pa je Latvija. — V Adelaidi pa se je dne 25. julija poročila Gabrijela Brne, katere rojstni kraj so Zabiče. Pred oltar jo je popeljal Lorenzo Giardillo. — Dne 1. avgusta je bila poroka v Yarraville: Jože Sluga, doma iz fare Brezovica (vas Artviže), je bil ženin, nevesta pa Margareta Cetin, doma iz fare Slivje (vas Mrše). — V Oakleigh-u sta si isti dan obljubila zvestobo Miroslav Franetič in Venceslava Cvetnič. Fant je doma iz Javorce, župnija Tabor, dekle pa iz Slovenske vasi, župnija Slavina. — Na praznik Marijinega Vnelovzvetja 15. avgusta pa spet dve poroki: Pri sv. Brigiti v North Fitzroyu sta si podala roke štefan Kreitner iz Maribora ter Marija Vodušek iz Kočevja. V stolnici sv. Patrika pa je Egidij Kolarič, po rodu Hrvat iz Dolnjega Hraščana, popeljal pred oltar Julijano Mohorčič, doma iz ubeljske fare pod Nanosom.

Vsem skupaj in vsakemu posebej: Obilo sreče na skupno pot življenja!

★ Pri kristih imajo pa spet punčke glavno besedo. Bo menda kar prav tako, saj deklet v Avstraliji manjka. Margareta Marija je zajokala v družini Ignaca Valenčiča in Vide r. Marinčič v Alphingtonu. Krstili smo jo dne 12. julija v Hawthornu. — V Ascot Vale smo 19. julija krstili kar enkrat za dvakrat in sicer v družini Jožefa Marinac-a in Inge r. Bleckwehl. Fantiček je dobil ime Robert Gordon, dekletce pa Karen Vera. — Dne 26. julija beleži krste Adelaida. V cerkvi Kristusa Kralja v Lockleys smo krstili Justno Ano, prvorojenko Srečka Boleta in Ivane r. Radivo. V cerkvi Sreca Jezusovega v Hindmarshu pa je oblila krstna voda sinka Janeza Kancerja in Marije r. Smodiš. Da je tudi sinku ime Ja-

nez, se kar samo po sebi razume. Če bo znal tako sukati šivanko kot očka, je pa še vprašanje.

V družini Toma Hilla in Filipe r. Tomšič pa so dobili prvorojenko, ki je isto nedeljo dobila pri krstu ime Ana Julija. — Dne 2. avgusta je bil krst pri sv. Avguštinu v Yarraville: Adolf Čepon in Lidija r. Caviechioli sta dobila sinčka, kateremu smo v krstno knjigo napisali ime Gino Giorgio Mario. — Jok in smeh se zadnji čas razlega po hiši našega načelnika odseka "DOM", Marjana Lauka in Nade r. Planko v West Heidelbergu. Dne 8. avgusta smo krstili Angelo Adelaido. — Zdenka Marija je prvorojenka družinice Ivaana Gustinčiča in Angele r. Tomažič v West Footscrayu. Krstili smo jo dne 9. avgusta. — Istega datuma je tudi krst Suzane Zlatke, prvorojenke Rafaela Šabec in Jožice r. Grl v Flemingtonu. — Dne 16. avgusta pa je bil spet krst v Yallourn North, Gippsland: Petra Albina je dobila družina Viljema Vajler in Marije r. Krabonja. — Kar dosti naše mladine, kajne? Obilico veselja staršem, malčkom pa dolgo življenje in mnogo sreče!

★ Hartmanov Maksi je eno dobro iztuhtal pri slovenski maši. Ata ga je imel v naročju in se je samo čudil, da fantek tako "pobožno" zre v patra pred oltarjem. Potem pa je začel dečko strmeti tudi v atovo glavo ter segati z roko v njegove "lase". "No, priden bodi in molčkaj!" ga je hotel pomiriti. Maksi pa mu je na ves glas povedal: "Ata, ti imaš pa ravno tako glavo kot pater!" Vsi okrog stoječi so ob tej glasni "novici" verjetno za trenutek nehali moliti...

★ Ravnokar me je klical Socialni oddelek emigracijskega urada. Spet jim je policaj pripeljal 19letnega našega fanta, ki ga je dobil tavati po ulicah brez denarja, brez stanovanja in brez službe. Predzadnjo noč je spal v parku, zadnjo noč v prenočišču za brezdomce v oskrbi Vincencijeve konference. To noč bo spal pri nas v Padua Hall, jutri mu bom pa našel stan in v nekaj dneh službo... Iz ladje ga je pred kakim mesecem vzel "prijatelj" in mu obljudljal vse mogoče. Samo da zna breati žogo, pa gre lahko z njim in

imel bo lepo sobo, dobro službo in denarja na kupe. Po enem mesecu brezposelnega poležavanja je fant na cesti, končno pa na ramah — patra. In takih primerov je vedno dovolj. V opomin naj bi bili, naj novodošli ne verjamejo vsakemu, ki prihaja na ladje in obeta nebesa. Resnični prijatelji in znanci bodo pravočasno izpolnili garancijo in jo oddali emigracijskemu uradu. Iti z ladje na slepo srečo z neznancem namesto v Bonegillo, je pa res negotovo. Pa jim dopovej, če moreš! Če na ladji kaj rečem, sem "sitnež, ki bi lahko pomagal, pa noče"...

★ Še huje mi je, kadar vidim takole oditi z ladje z neznancem novodošlo dekle. Včasih celo zatrjuje, da je to "njen bratranec", pa bi glavo stavil, da ga je pred pol ure prvič videla. Par sladkih besed, čedna obleka in avto (na katerem seveda nič ne piše, da še ni izplačan!), pa se že vname taka "ljubezen", da je še pristanišni gašilci ne bi mogli pogasiti. Pogasi jo samo razočaranje, ko dekle po nekaj tednih pritava s kovčekom na emigracijski urad — brez denarja, brez stanovanja in brez službe, največkrat z novim bitjem pod srcem, ki ne bo nikdar v življenju poznalo svojega brezvestnega očeta... Potem je pa spet pater dober, ki je ob prihodu na ladji na vse prigovarjanje dobil samo posmeh češ: Pa smo te ugnali z zgodbo o bratranču in sestrični!..

Saj rad pomagam v teh zadevah, a pomoči bi ne bilo treba, ko bi mladina malo resneje gledala na bodočnost v novi deželi. Če e kdo pride brez kovčkov preko morja, mu ne zamerim. Če pa je pamet pustil doma ali pa mu je med potjo padla v morje, si je sam kriv. Vsak novodošlih lah-

ko dobi od slovenskega duhovnika vsaj dober nasvet, kadar mu že drugega ne more dati. Če ga sprejme ali ne, je pa njegova stvar.

★ Lansko leto smo se melbournski Slovenci kar v lepem številu udeležili evharistične procesije v Sunbury. Bilo je na prvo nedeljo v novembru. Naše narodne noše so lepo poživile skupino in naše petje se je razlegalo med tisočglavimi množicami kot malokatero. Letos imamo več časa in bi to naše romanje lahko še lepše organizirali. Na vsak način bi bilo lepo imeti dva banderca, o katerih sva se z našim slikarjem Francetom Benkom menila že po lanski pobožnosti. Tudi število romarjev bi lahko podvojili ali celo potrojili.

Kdor koli bi se letošnje procesija rad udeležil, naj mi čim prej javi. Pravočasno bo dobil obvestilo glede avtobusa in datuma. Prepričan sem, da nikomur ne bo žal, kakor ni bilo lansko leto. Kaj podobnega se težko doživi v Avstraliji in bi bilo škoda, da bi zamudili.

★ Birma za odrasle bo v melbournski škofiji nekako sredi septembra. Štirikrat na leto se zbere v stolnici sv. Patrika na stotine odraslih, večina spreobrnjenecv iz drugih ver, da prejmejo tudi ta zakrament. Vedno najdem kaj naših, ki birme še niso prejeli zaradi razmer doma, zdaj pa jih sram iti med otroke. Kar zadovoljni so, ko jih pripeljem v cerkev in vidijo, da so med najmlajšimi, saj so nekateri birmanci-konvertiti že nad petdeset let stari.

Javite se, kdor še ni bil birman, pa se bo vse lepo uredilo v mesecu septembru.

(Konec str. 18)

Svete višarje

fant in dekle

Dr. Anton Trstenjak:
"MED LJUDMI"
Celje, 1954

Prvo prijateljstvo

PRVI ZNAK DOZOREVAJOČIH LET je v tem, da si začne prebujeni "jaz" iskati sorodno dušo (sošolke prijateljice, sošolci prijatelje), dokler se končno mladostna ljubezen ne obrne od dekleta na fanta in obratno.

Tak je redno duševni in telesni razvoj.

Prva ljubezen je pri vsakem človeku tako različna, kakor so različni ljudje. Mladostna prijateljstva so navadno lepa, brez umazanosti, toda vsi vemo, da navadno ne vodijo v zakon.

Prva ljubezen se namreč večkrat začne prezgodaj. Otroka sta še, ko ta mlada, komaj prebujajoča se skrivnost, zblizda dečka in deklico. Saj se pa tudi vse odigrava čisto po otroško: srečata se, nato se spremljata, si imata veliko povedati o domačih, o delu, o šoli o tovariših in tovarišicah, pa še o tem in onem. Polagoma — a ne takoj — tudi že o sebi. Začneta primerjati svoje lastnosti: "Jaz tako, kako ti?" — "Meni to ni všeč, kaj pa tebi?" — "Tako kot tisti človek živi, meni ni všeč. Kaj pa ti misliš?" — Na vse to seveda drug drugemu pritrjujeta, povsem sta soglasna v mišljenju, kakor pravi pesem:

**Vse, kar belo je, to jaz ljubim vse,
ker moj fantič mlinar je!**

Toda vse to je navadno zgodaj, vse prezgodaj. To ni resnično življenje, to je le sanja in pesem mladega človeka. Zato navadno iz tega ne pride "resničnost" in taka pot večinoma ne vodi v zakonsko zvezo.

Prva zgodnja ljubezen sloni na otroških, nezrelih podlagah. Do srečnega zakona pa mora pripeljati le tisto, kar je zraslo iz zrelega življenja, ne iz otroških sanj, ki so seveda lepše kot resnično življenje. V tej dobi sta še oba brez samostojnosti. Navadno na to niti ne mislita, ker živita še brez gospodarskih skrbi, v krogu družine, vsa pri svojih starših.

Zdravnikov zgled

Starejši zdravnik mi je pripovedoval, kako ga je "prijela prva ljubezen", ko je bil v četrti šoli. Srečal se je z deklico svojih let, ki se je v Ljubljani učila kuhanja. Bila je s kmetov, pa baje lepa kot "jutranja rosa". Tako prečudno sta se pri nekem srečanju "spogledala", da sta sklenila: prav kmalu se poročiva. Lepe načrte sta naredila: On pojde v trgovino k stricu, kjer bo lepo zaslužil. Ona bo kuhala, šivala, prala, otroke zibala in sploh gospodinjala. Seveda, prej je bilo treba izstopiti iz

šole. Fant je imel velike skrbi, a deklica ga je spodbujala. Napotil se je torej k ravnatelju in mu vse povedal. V ognju svoje prve ljubezni mu je razgrnil vse načrte za bodočnost.

Ravnatelj, moder in izkušen mož, je mirno poslušal in nič ugovarjal. Končno je vendar svetoval, naj fant ostane v šoli do konca leta in naredi malo maturo. Le pridno naj se uči, z malo maturo ne bo treba k stricu v trgovino, ravnatelj sam mu bo preskrbel izvrstno službo.

Fant je bil takoj navdušen, prav tako njegova deklica. Pridno se je oprijel učenja in dela za naravoslovno zbirko, s katero naj bi ravnatelj obogatil šolska učila. Razred je odlično naredil in se vpisal — v peto šolo...

Take mladostne simpatije nastanejo večkrat zgolj zaradi slučajnega sožitja dečka in deklice. Ista vas, ista pot v šolo, isto dvorišče, pogostni obiski staršev in sorodnikov... Ko se okolje spremeni, v večini primerov tudi simpatija izhlapi. Ko pozneje kdaj govoriš s takim fantom in dekletom, navadno dobiš odgovor: "Smo bili pač otroci!"

Sedem in sedem je štirinajst

Prva ljubezen navadno tudi zato ne pripelje v zakon, ker se najmeta v teh letih fant in dekle enake starosti. To je spčetka docela naravno, če drži znani ključ, da je harmonija med fantom in dekletom takrat najpopolnejša, kadar ima dekle pol fantovih let in še sedem povrh. Zlasti okoli 14. leta ("petošolska ljubezen") ima dekle natančno pol fantovih let in še sedem, namreč: 7 in 7 je 14. Toda že v nekaj letih se to razmerje spremeni v korist dekletu in v škodo fantu. Dekle namreč v duševnem razvoju fanta kmalu prehití, ta pa zaostane. Zanj se zanimajo starejši fantje, boljši kavalirji, bolj izkušeni, morda že zreli za zakon, fant prve ljubezni pa postane — zelenec, domišljavec, revček, nerodnež, nič ni in nič nima... In ob tem je konec tiste lepe prve ljubezni. Fant sam uvidi, da ne more tekmovati, umakne se.

V teh letih se pokažejo že tudi napake, ki jih prej idealno zasanjana ljubezen ni opazila. Ona se kuja in je muhasta, da jo mora tolažiti in se ji opravičevati. On je lahkoživec, mu ni do dela, pije itd. Po treznem preudarku se taka mladostna ljubezen, ki je morda vendar trajala nekaj let, razide.

Tudi prva ljubezen neenake starosti težko privede v zakon. Dekle se na primer z vsem srcem prve ljubezni oklene fanta, ki je v teh zadevah že

precej "izkušen" in "ima že veliko za seboj." V tem primeru bo deklica kmalu bridko razočarana nad njim. Po prvih neobzirnih bližanjih in poskusih zblizanja se bo boječe in razočarano umaknila. Razočarana zato, ker je v njem gledala prijatelja, varuha svojega mladega življenja in ideal svoje prve dekliške ljubezni. Prav kmalu pa je morala uvideti in doživeti, da ni varna pred njim. Še huje pa je, če se mu pravi čas ne umakne in potem prepozno brezupno žaluje.

Ne primeri se pa samo, da že "izkušen" fant izrabljuje prvo idealno ljubezen mlade deklice. Zgodi se tudi, da fant, mlad in neizkušen, pade v roke starejši, pokvarjeni ženski, kjer v omami življenja prve ljubezni pozabi na svoje dostojanstvo in globoko zabreže. Tak fant se pozneje le težko še kdaj dvigne na višino uglednega moža.

KLOFUTA

Ivan Burnik

KRAŠKA VAS JE SNIVALA POKOJNO. Me ne se je lotevala sanjavost. Vrtel sem se in sukalo po dvorišču, prevračal stolice in se dolgočasil s sestrom, ki je pospravljala in čistila za nedeljo.

Sobota je bila, popoldne. Sonce je že strmo padalo v zahod. Zlomljeni žarki so tiho rezali v morje in se odbijali kot od zrcala. Voda je bila nedolžno krvava. Biserna gladina je oddajala svoj blesk v modrino podnebja, ki je žarelo v mavričnih barvah.

Sestra je imela veliko dela. Mnogo stolic in druge hišne drobnarije je čakalo na dvorišču, da jo očisti. Moje zanimanje je bilo pri čudovitem obzorju, pa sem se kmalu naveličal. Bil sem otrok, nobeno zanimanje ni dolgo držalo. Pa je spet nekaj pritegnilo mojo pozornost.

"O, kaj pa je to?"

Sestra se ni zmenila. Osuplo sem zijal v hišo. Od oken je žarelo, kakor da je vse v ognju. Nezaupno sem se ozrl na sonce, ki je bodlo navzdol z ostrimi žarki. Spoznal sem, da nič ne gori, da se le sonce igra z našimi okni.

Spet je planila vame naveličanost. Stopil sem za hišo in gledal, če tudi sosednje hiše žarijo kot naša. Dolgo sem oprezoval, pa njih okna so bila prozorna in nič ognjenih žarkov nisem zapazil.

Vrnil sem se k sestri in ji pravil, kaj sem malo prej videl. Preden je kaj pripomnila, sta prišla mimo dva vojaka in se ustavila pri naju. Ni bilo prvič, vendar je sestri in meni postalo nerodno. Njena lica so rahlo rdela. Ali je sonce pozabilo na okna, pa se spomnilo sestričnih lic?

Nadaljevala je z delom in le odsekano odgovarjala vojakoma, ki sta v čudnem jeziku silila vanjo.

Misli, September 1959

Meni so bili vojaki od nekdanj zoperni. Pureranovo perje jima je drgetalo na pokrivalih, zelena uniforma ju je pačila. Oči so jima čudno bliskale izpod temnih obrvi. Kaj hočeta sestri?

Eden od njiju je sedel na stolico. Ni mi ugalajalo. Obesil sem se za njim na isto stolico in ju majal sem in tja, da so deske škripale in delile z menoj komaj prikrito jezo. Vojak je moje početje dolgo mirno prenašal. Končno se je odsekano obrnil in mi primazal klofuto, da se mi je vse zavrtelo.

Ležal sem na tleh, pa se takoj ovestil. Segel sem po čepici, ki mi jo je klofuta zbila z glave. V veliko zadoščenje mi je bilo, da je tudi vojakovo pokrivalo ležalo takoj zraven. Preden se je utegnil pripogniti, da bi ga pobral, sem ga že imel jaz v pesti. Zmečkal sem ga v jezi in zalučal preko ograje na cesto.

"Accidenti!" je kričal za mano, ko sem hip na to zbežal v hišo. Obotavljal se je. Ni vedel, ali naj skoči za mano ali za pokrivalom na cesto. Videlo se je, da je v hudi zadregi. Zame dovolj zadoščenja.

Hišna vrata sem krepko zapahnil, ni mu kazalo riniti noter. Kratko se je odločil in razkačen odšel na cesto. Meni je poslal čudno besedo:

"Ti faccio io vedere, eh!"

Nikoli nisem bil strahopeten. Do joka me je težko kdo pripravil. Tudi tistikrat je tlela v meni zgolj trmasta upornost — brez strahu za posledice. Odprl sem vrata na široko in onemu pokazal jezik. Lotil sem se odnašanja opranih stolic v hišo.

Ne vem, kaj bi bilo, da se je vojak vrnil. Toda ni se, odšel je svojo pot s tovarišem. Nisem se menil, če sem sestri ustregel ali ne. O tem naj sama razmišlja. Dovolj mi je bilo, da sem se čutil zmagovalca. V prsih mi je rastel ponos, ki ga občuti, kdor se zaveda: Junak sem!

Klofute nisem več čutil.

PRIHODNJE ROMANJE

V oktobru nameravamo poromati v cerkev sv. Rožnega venca v FAIRFIELDU. Več v naslednji številki MISLI.

PRIDITE, MOLIMO!

V mesecu septembru bomo spet vsako nedeljo molili po papeževem namenu za molčečo cerkev ob 4. popoldne v stranski kapeli cerkve St. Francis v Paddingtonu. Vsi lepo vabljeni.

Z Voeh Vetrov

POHVALJENI "NOVI AVSTRALCI". — Melbourneški CATHOLIC WORKER piše v svoji številki za avgusta 1959: Z ogromno fanfaro se je melbournška policija vrgla na preiskave v raznih klubih Novih Avstralcev. Javnost je dobila vtis, da ima policija opraviti s kottišči zločinstva in središči lopovstva. Človek bi mislil, da je policija našla cele zaloge napostavnega orožja. V resnici je pa konfiscirala dva revolverja in en nož. Publiciteta, ki je bila policijska operacija deležna, je morala Avstralce prepričati, da se je treba resno bati klubov novih naseljencev. Toda kakšna majhna prelomitev policijskih predpisov ni nič proti temu, kar ti klubi dobrega napravijo. Treba je samo pomisliti, kakšnega pomena so za samske moške, ki se v njih zbirajo. Dejstvo je, da se novi naseljenci na splošno dosti bolje drže postavnih predpisov kot ostali meščani. To bi morala vedeti tudi policija, da se ne bi spozabljala nad ljudmi, ki jim nima nič resnega očitati.

AZIJSKIH JEZIKOV naj se uče avstralski študentje, francoščina, nemščina in italijanščina niso več tako važne za Avstralijo, to prepričanje se pojavlja v avstralski javnosti. Azija nam je blizu, Evropa se odmika. Azija sili med nas tudi s svojim komunizmom, gospodarstvom, civilizacijo, ne smemo biti nemi, da bi ne razumeli njeneih jezikov. Sicer je pa Avstralija že med vojno uvidela, kako nerodno je bilo, da njeni vojaki niso poznali japonščine. Niti dobrih tolmačev sprva ni bilo dobiti. Moramo biti pripravljeni, pravijo, da se nam ponovno ne pripeti kaj takega.

UMRLA STA V AMERIKI dva odlična Slovenca. V Washingtonu dr. Bogumil Vošnjak, podpredsednik Slov. narodnega odbora in splošno znani kulturni delavec, zlasti v politiki. Dočakal je visoko starost. V Jolietu je umrl Jože Zalar, po rodu Borovničar, ki je dosegel rekord, da je bil nad 50 let neprestano glavni tajnik ameriške Katoliške Jednote za Slovence. Oš smrti je bil star 80 let.

KOMUNISTIČNA POLJSKA je v teh treh letih poslala do 60,000 Judov v Palestino, oziroma v državo Izraeli. Tam jih pa nimajo nič radi — judovski komunisti. Zato so poslali Gomulki nujen poziv, naj svoje Jude drži doma. Zaradi teh "novih" komunistična partija v državi Izraeli hodi rakovo pot. Hudo je to!

IZLET HRUŠČEVA NA POLJSKO je imel tuči ta cilj, da bi Poljakom dal nalogo: Pridobite Tita za povratek v sovjetski blok. Baje so Poljaki z

Gomulkom vred to nalogo sprejeli, veliko upanja pa Hruščevu niso dali.

VANDALI IZUMIRAJO v Sydneyu, tako mneje je izrazil neki časnik v tem mestu. Kako je prišel do tega prepričanja? Širom po velikem mestu je postavljenih okoli 5000 javnih telefonskih celic. Niso zastražene, zato si razni zlikovci radi privoščijo "špas", da telefone povkarijo. Vendar se položaj zboljšuje. Pred letom dni je bilo pokvarjenih 350 javnih telefonov, letos pa ob istem času samo 180. Polovica "vandalov" je torej v enem letu odmrila, tako pohvalo je dobilo mesto Sydney v tistem časopisu.

DON LUIGI STURZO, znani italijanski državnik, učen duhovnik in profesor, je umrl v Rimu v starosti 87 let. Morda je bil širšemu svetu najbolj znan kot ustanovitelj italijanske krščanske demokracije, ki je prevzela vlado po padcu Mussoolinija. De Gasperi je bil njen prvi voditelj, odkar se je razvila v politično stranko, Don Sturzo sam je ostal v ozadju in skrbel za strankino idejno usmerjenost. Med vojno je živel v izgnanstvu v Ameriki in s svojimi spisi in knjigami postal svetovno znan.

CIGANOM IN CIRKUŠKIM IGRALCEM je dal avdienco papež Janez XIII. Ti ljudje so "večni popotniki" in jim je težko v redu vršiti verske dolžnosti. V Italiji so zanje ustanovili poseben apostolat z duhovniki, ki se posvečajo skrbi za te "nomade". Sveti oče jim je pripovedoval, kako je sam v mladih letih v Bergamu oskrboval potujoče cigane v duhovnem pogledu, v Parizu pa razne cirkuške skupine, ko je bil tam za apostolskega nuncijskega. Navduševal jih je, naj po najboljših močeh vrše verske dolžnosti in se oklepajo svojih za to postavljenih duhovnikov.

POLJSKI KARDINAL WYSZYNSKI je moral "na počitnice" za čas, ko se je mudil na Poljskem ameriški podpredsednik Nixon. Tako se osebno nista srečala. Nixonov obisk ni smel spraviti v nevarnost delikatnega položaja med državo in Cerkvijo na Poljskem. Po povratku v New York je pa Nixon povedal, da je prejel od kardinala pozdravno pismo in v njem zahvalo Ameriki za vso pomoč, ki jo naklanja Cerkvi na Poljskem.

DIJAŠKI FESTIVAL na Dunaju, ki so ga priredili komunisti in povabili nanj množice dijakov iz raznih dežel sveta, da bi manifestirali "za mir in prijateljstvo", ni dosegel takega uspeha, kot so

komunisti upali. Mnoge dijaške organizacije v svetu so udeležbo odklonile. Avstrijske mladinske organizacije so pa istočasno priredile svoj lastni festival, ki je pritegnil zanimanje domačinov in tujcev. O tem festivalu so se razpisali avstrijski časopisi, o komunističnem pa — molčali. Prav to komuniste najbolj boli, čutijo pač, da je preziranje njihovih podjetij včasih boljša protipropaganda kot odkrito javno nasprotovanje.

KERALA, ENA DRŽAV federalne Indije, je izgubila svojo komunistično vladno, ki je hotela Kerala "spremeniti v novo Madžarsko", kakor so govorili. Po čudnih zapletkih se je pred leti zgodilo, da so v tej najbolj katoliški državi Indije prišli komunisti na površje potom volitev. Počeli so pa take nepostavnosti, da je morala poseči vmes zvezna vlada in je končno zvezni predsednik dr. Prasad razpustil keralski kabinet. Nastavil je lastnega gubernerja, kar je po federalni ustavi mogoče. Kdaj bodo nove volitve, še ni znano.

NOVA ZAKONODAJA O RAZPOROKI, ki naj bi veljala v enaki meri za vse avstralske države, je še vedno samo v štadiju razprav. V obliki, kot je bila predložena v maju, ne bo obstala, tako ka-

že. Poklicani krogi jo študirajo, kritično presoja jo in predlagajo razne spremembe. Tudi katoliška cerkvena oblast je sestavila poseben odbor pod načelstvom škofa v Wollongongu, ki naj poda uradne izjave o predlagani zakonodaji z vidika katoliške vesti. Vladni krogi v Canberri so izjavili, da jim bodo izjave katoliškega odbora dobro došle.

ŠTEVILO ŠKOFOV-DOMAČINOV v misijon-skih (poganskih) deželah je v zadnjih 7 letih naraslo od 35 na 89.

"CATHOLIC INQUIRY CENTER" je ime novi ustanovi v Sydneyu za širjenje katoličanstva. Svoj urad ima v Maroubri (P.O. Box 63). Privzela si je nalogo, da bo oglašala v avstralskem dnevnem časopisju — katoliško vero. Obenem bo ponudila vsem, ki bi se zanimali, poslati po pošti poučno snov, da se lahko sami doma uče. Pozneje se lahko zglase pri kat. duhovniku za sprejem v Cerkev. Zaenkrat ustanova še nima denarja, da bi oglašala v mnogih časopisih, zato apelira na katoličane za prispevke. Doslej je dala samo en oglas v Sydney Herald, pa je v naslednjih dveh tednih prejela 652 prošenj za poučno snov. Pisali so sami nekatoličani. Podobne ustanove imata že dolgo Amerika in Anglija in žanjeta lepe uspehe.

"NEKAJ NOVEGA"

"Predaval je g. Jurčec (v Argentini) o temi: **SODOBNI IMPERIALIZEM**". Navajal je, da je (svetovna) politika po II. svetovni vojni zelo preprosta. Konferenca za konferenco se vrši, ni pa nobenega napredka na politični pozornici. Tega stanja ne morejo rešiti po diplomatskih poteh. Po zadnjem sredstvu, to je po sili in vojni, noče seči nobeden. Vojna je danes nemogoča. Kdor bi segel po tem sredstvu, nima izgledov, da bi uničil le nasprotnika, uničil bi tudi samega sebe, zadal bi si smrtni udarec.

V komunističnem bloku se snuje več struj: moskovska, pekinška, poljska, Titova. Torej komunistični blok ni več tako enoten kot je bil. Poudariti je pa treba, da vse te struje ostajajo zveste glavnemu cilju — doseči svetovno komunistično oblast. Vendar je pa tudi res, da so začeli prepričevati svoje podložnike, da bo prišlo do tega še v drugem ali tretjem rodu. Kapitalistični svet bo sam od sebe propadel in sicer takrat, ko bo komunistični blok dosegel 51% svetovne proizvodnje.

Glede imperializma je dejal, da je bila Anglija imperialistična do leta 1945, po tem letu pa je šla v prav nasprotno smer, čeprav še vedno uporablja

neke metode, ki so tega izvora. Tudi Severna Amerika poseže večkrat po takih sredstvih. Nasprotno pa je Moskva odkrit imperialist — to je jasno razvidno iz njenih metod in ciljev. Svoje nadoblasti noče pustiti pod nobenim pogojem. To je posebno razvidno iz odnošajev med Moskvo in Pekingom. Pa tudi v kitajskem Pekingju se snujejo take ideje in segajo zelo globoko.

Poleg teh dveh imperializmov pa imamo še arabskega, Naserjevega, afriškega (Ghana) in indijskega z Nehrujem na čelu. Toda ti manjši imperializmi se zelo razlikujejo — vsaj zaenkrat — od prej omenjenih.

Živimo v dobi važnih sprememb na svetu. **NEKAJ NOVEGA** se približuje na svetovni pozornici — smo pač v meddobju zgodovine. (Po "Sv. Sl.")

KRST V PADDINGTONU

Zakonca Ivan Čufar in Ana r. Latič staa poslala h krstu prvorojenca, ki je dobil ime Franček. Botrovala sta Peter Bizjak iz New Berrime in Marija Grujovič.

Čestitke!

Slike Iz Razvoja Cerkve V Avstraliji

Dr. Ivan Mikula

Doba katakomb

PO PRAVICI LAHKO IMENUJEMO zgodovino katoliške cerkve prvih desetletij v Avstraliji — doba katakomb. Trajala je od leta 1788 do 1820. Njene katakomba so bile pa še dosti hujše kot katakomba v prvih stoletjih krščanstva v Rimu.

Čeprav v tedanjih poganskih časih krščansko bogoslužje ni bilo dovoljeno in je stalno grozila nevarnost preganjanja, so bili verniki vendar trajno povezani s papežem, škofi, duhovniki. Kri mučencev je poganjala plodno seme novih kristjanov. Cerkvena organizacija je cvetela, dasi skrita v katakombah, število kristjanov je stalno naraščalo. Krščanstvo se je kljub vsem težavam širilo na podeželje, prodrlo globoko v Malo Azijo, severno Afriko, Evropo. Ko je leta 313 cesar Konstantin z milanskim odlokom zagotovil uradno svobodo, je Cerkev pod papežem Silvestrom I. stopila iz katakomb na beli dan z veličastnim sijajem in svobodno zaživela s svojim nezlomljenim misijonskim zagonom.

Slično kot množice kristjanov v prvih krščanskih stoletjih, so bili avstralski konvikti iz Anglije in Irske brezpravni sužnji, izmeček človeške družbe. Transportirali so jih bili v Avstralijo brez pravičnega vzroka, brez sodnega postopka, brez obsodne listine. Bili so žrtve tlačenja in odpora proti tlačenju, nezakonitosti in zahtev po zakonitosti.

Katoliški konvikti niso imeli pravice do lastnega bogoslužja, niso niti smeli svoje vere javno pokazati, kaj šele v dejanju izražati. Izpričati so jo mogli le v tihoti svoje vesti in skrivni molitvi. In so opravljali svoje molitve po skalnih votlinah, v temnih luknjah kaznilniških trdnjav, v groznih jetniških celicah brez verskih simbolov in brez žarkov upanja. Težko prisilno delo pod pekočim soncem ali v viharjih in deževju zime, ob pomanjkljivi hrani in vodi, jim je bil edini olajševalni odih — bridek trd Working Holiday.

Človekoljubnost protestantov, ki se z njo ponašajo, zelo kazi dejstvo, da so katoliški konvikti morali prisostvovati protestantskemu cerkovanju — in to pod grožnjo hude kazni. Kdor se je upiral, so mu za prvi upor odmerili 25 udarcev, za drugi 50, za tretji upor so ga celo transportirali na zloglasni Norfolk Island v Pacifiku, 1500 km. od Sydneya. To je bil otok zavrženih zločincev — počasna, pa zanesljiva umiralnica.

Cerkev je vendar živel

Očuvali so Cerkev verniki sami, brez duhov-

nikov in verske organizacije. Bilo je sicer med njimi tudi nekaj duhovnikov, pa v verigah! Kaznjenci med kaznjenci!

Prvi katoliški duhovnik v verigah je bil irske narodnosti. Irska vstaja 1.1798 je skušala izvojevati republikansko ustavo za Irsko, o čemer London ni hotel nič slišati. Vstaja se je končala nesrečno, večja moč nasprotnikov in izdajstvo sta jo upropastila. S silnim gnusom opisujejo zgodovinarji kazni, ki so zadele vstajnike: bičanje, mučenje, transportacija, smrtna kazen...

Leta 1800 sprejme Avstralija prve transporte teh vstajnikov. Med njimi je bilo najmanj šest katoliških duhovnikov in en protestantski pastor, Henry Fulton. Ta je "pod pritiskom" priznal krivdo in pristal na dosmrtno transportacijo. Vendar je ostal kaznjenelec le deset mesecev, nato so ga pomilostili in je smel opravljati posle anglikanskega kaplana. Tudi dva katoliška duhovnika sta bila pomiloščena, preden je odšel na pot transport, eden je poprej umrl, ostali trije so prispeli v Sydney z drugimi kaznjenci vred.

Čudaški trpin — Fr. James Harold

Med temi zadnjimi je bil Rev. James Harold. Obdolžili so ga bili, da je vodil vstajo v svoji župniji na Irskem. Res je bil bojevitega značaja in kadarkoli je med konvikti v Avstraliji nastala nezadovoljnost, so oblasti takoj obdolžile soudeležbe Fr. Harolda. Tako tudi v nameravani zaroti in pripravah za vstajo leta 1800. Sicer se vstaja niti sprožila ni, ali ko so oblasti namero odkrile, so zarotnike neprekosljivo ostro kaznovali. Vršila so se brezkončna zasliševanja in tu je Fr. Harold morda preveč širokoustno govoril in spravil v težave konvikte, ki mu niso bili naklonjeni. Slo je za neke namišljene sekire.

Raznesla se je namreč bila govornica, da so si irski konvikti nakovali zalogo sekir za vstajo, ki so jo baje sklenili med tem, ko so bili protestantje pri svojih cerkvenih opravilih. Sodišče je na vse načine skušalo izsiliti priznanje o teh skritih sekirah in je postopalo neizrečeno nečloveško.

Točno je opisan na primer postopek zoper zoper nekega 20letnega Paddyja Galvina: prvih 100 udarcev je dobil po plečih, da je odpadla vsa koža — pleča so postala "gola"; drugih 100 je padalo po zadnjici, tretjih 100 na meča, da je bilo vse samo kepa razbitega mesa. Anglikanski pastor Marsden, član sodišča, opisuje potek zališevanja tako:

"Galvin je bil včeraj spet zaslišan. Vedel se je brezbržno, zato sva Mr. Atkins in jaz odredila, da se najostreje kaznuje. Imela sva nado, da vendar izda skrivališče sekir, (ki jih pa sploh bilo ni). Čeprav je še prav mlad, bi se dal raje umoriti kot bi zinil besedo. Trikrat so ga sneli. Pošteno so ga premlatili, najprej na hrbet, potem spodaj, ker hrbet ni mogel več sprejemati udarcev. Galvin pa je ostal trdovraten kot tedaj, ko smo ga privezali. Prav tako še potem, ko so ga odvedli v bolnišnico, in tudi danes ni drugačen. Prepričan sem, da bo prej umrl, kot kaj izvemo od njega".

Ako je celo pridigar "čistega evangelija" tako ravnal z obdolženci, kaj so si dovolili šele drugi sodniki! Marsden ima res zasluge za razvoj poljedelstva in volnene industrije, za vero in človečanstvo mu jih ni mogoče pripisati.

Častniki, ki so imeli nalogo, da presodijo poročilo preiskovalnega sodišča, so izjavili, da ni mogoče dokazati obstoja zarote in nameravane vstaje, kljub temu so priporočili, naj osumljenci prejmejo hudo kazen: pet od njih naj dobi po 100 udarcev, štirje po 500, sedem po 200, nato jih je

treba transportirati na Norfolk Island. Da je bila mera polna, so prišli Rev. Harolda, da je moral z obema rokama objemati steber bičanja, ko so obsojenci prejeli nečloveško kazen.

Tudi Rev. Harolda so odvedli na Norfolk Island, leta 1807 pa z drugimi kaznjenci vred v Tasmanijo. Naslednje leto so ga poslali nazaj v Sydney in kmalu pogojno pomilostili. Verjetno je zdaj na skrivnem vršil duhovniško službo v Sydneyu. V letu 1910 se mu je posrečilo, da je zapustil strahotno avstralsko kolonijo in odjadral v Ameriko. Nekaj časa je deloval v Rio de Janeiro, nato v Philadelphiji. Končno se je vrnil na Irsko in pri slabem zdravju župnikoval do leta 1830, ko ga je mila smrt kot osemdesetletnika rešila nemile usode trpina.

Naj še to povemo o njem, da je iz svojega pregnanstva pisal več pretresljivih pisem guvernerju. V enem takem pismu prosi za dovoljenje, da bi smel obiskati duhovnega sobrata, bržčas zato, da bi se spovedal in morda našel priložnost za maševanje. Toda tudi ta prošnja, kakor toliko drugih podobnih, je naletela na nerazumljivo praznino človeškega sočutja...

Kaj pravite

Ti dve kratki zgodbi sta vzeti iz znanega THE READER'S DIGEST. Priobčujemo ju za razmišljanje, recimo — v smislu ugank. Morda se kdo najde, ki bo napisal, ali napisala, kaj pride mislečemu človeku na misel in pod pero, ko jih bere. — Ur.

Prva: Odlična inženirka se je obrnila na svojega delodajalca s prošnjo za povišanje plače. Možno je sprva odkimal in rekel:

"Ni mogoče! Saj imate že zdaj večjo plačo kot inženir pri vaši sosednji mizi. Pa ima družino in pet otrok."

Inženirka je odgovorila:

"Glejte no, jaz sem pa mislila, da določujete plače po tem, kar tu produciramo v delovnem času, ne pa po tem, kar kdo producira doma na svojo lastno odgovornost."

Delodajalec se je vdal in inženirki povišal plačo.

x x x

Druga: Diana ima 15 let. Njena naloga je, da po večerji pomije in pospravi posodo. Sinoči je pa takoj po večerji planila k telefonu in se pogovarjala s prijateljicami cele pol ure, Tedaj se je oglašil hišni zvonec in Diana je planila k vratom. Bile

so druge prijateljice, ki so jo prišle čakati, da gre do skupaj k neki zabavi.

"Samo minuto, takoj bom pripravljena!"

Tedaj se oglasi mati:

"Nisi še pomila posode. Sploh se je še pritaknila nisi."

"Oh, mama, ko so pa že tukaj! Vendar jih ne morem pustiti, da bi me čakale. Ali res moram iti pomivat?"

"No, no, le pojdi z njimi in dobro se zabavaj. Bom že jaz pomila namesto tebe."

DAROVI ZA TISKOVNI SKLAD

Po £ 5-0-0: Martin Nerat, Dr. Mihael Colja;..

Po £ 2-0-0: Gizela Hozjan, Cvetko Falež, Edward in Vinko Molan;

Po £ 1-0-0: Mirko Srbinek, Karl Dolenc, Ivan Makovec, Štefan Kolenko, Anton Ivančič, Branko Kalc, Franc Valenčič, Slavko Zupanc, Renzo Trinco, Neimen., Jože Kurinčič, Ludvik Cerkvenik, Joe Medven;

Po 10 šil.: Jožef Slavec, Vlado Jelerčič, Stane Vrtačič, Jakob Robar, Ivan Čufar, Marija Ratko Lojzka Vučko, Rihard Tvrđy, Angela Mđjites, Franc Danev, Herman Muznik, Ivan Žižek, Slavko Štrukelj, Rudolf Uljan;

Po 5 šil.: Jože Konšak.

Prisrčna hvala vsem in velik BOG POVRNI! Omogočili ste, da je pričujoča številka "debelejša"! Ali bodo posnemalci dobrih zgledov poskrbeli enako za — oktobersko???

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Albury. — Nov slovenski zakonski par se je nastanil med nami. Poroka je bila 8. avgusta v Cobramu. Ženin je bil Jože Vuga, ki je že delj časa v Avstraliji in si je izbral Albury za svoj dom. Nevesto je dobil iz Viktorije v osebi gdične Rozi Hvala, ki je šele pred pičlim letom prišla v Avstralijo. Izrekamo jima iskrene čestitke in jima želimo prijetno bivanje v našem mestu. — **Alburški Slovenec.**

Canberra. — Pred kratkim sem dobil pri rojaku naslov lista MISLI in ga takoj naročil. To bi bil storil že davno, če bi vedel za naslov. Moram reči, da se mi list zelo dopade. Po mojem mnenju bi morali rojaki, ki ta list poznajo, svojim znancem že ob prvem srečanju pokazati list in jim dati njegov naslov. Novic iz Canberre ne vem veliko. Imamo lepo vreme, mraza pa tudi veliko. Pozdravlja rojak iz zelenega štajerja — **Štefan Babšek.**

VICTORIA

Geelong. — Dragi Ivan Mlakar: — Strašno se mi je dopadel Tvoj dopis v MISLIH za avgust. Tako lepo si opisal svojo osebo, da se mi noč in dan sline cedijo po Tebi. Takoj sem Ti pisala in v duhu pokimala, pa ker nisi dal v list drugega naslova kot Mt. Gambier, ni nič čudnega, da je po enem tednu pismo prifrčalo nazaj. Prihodnjic napiši cel naslov, ali pa dovoli uredniku, da mi ga sporoči. Še bolje pa narediš, če pošleš uredniku svojo sliko, da jo objavi v MISLIH. Čeprav vem, da se bodo "čebule" po vsej Avstraliji kar trgale za takega "krompirjevca", bi vseeno rada videla Tvojo sliko, posebno če bi kazala, kako igraš karte v Nangwarryju. Ker pa menda zapraviš ves svoj zaslužek pri kartah, Ti ponudim, da bom jaz plačala stroške uredniku, kolikor bo slika stala. (Draga bo: za vsako inčó Ivanovega vratu 10 šilingov — Ur.) Zdaj naj Ti še o sebi kaj povem. Majhna sem kot žaba, zato bi bilo kar prav, če bi se nekoč pisala Mlakar, pojem pa kot slavček in sploh bi bila Ti in jaz čeden par. Zato Te tudi prav lepo pozdravljam in Ti še enkrat naročim, da pošlji uredniku svojo sliko. Tvoj — **Čebulček.**

Bentley. — Zopet pošiljam rešitve ugank. Imenitno se mi namreč zdi, ko vidim svoje neznatno ime natisnjeno v MISLIH. Ko moji možaki berejo list in pridejo do ugank, se mi smejeje: Aha, mama, pa si jo spet pogruntala! Prav nedolžno veselje, kajne? In še to bi hotela povedati, da so

MISLI čedalje bolj lepe in jih vsi prav radi berejo. Lepa je bila povest "Čudežna palica" in naš dragi p. Bazilij nam vse novice natipka — vesele in žalostne. — **Franca Štiblj.**

Melburne. — Redno čitam list MISLI — pri prijateljcah. Gola lenoba mi ni dopustila, da bi pisala in se naročila na svoje ime. Končno sem vendar prišla za pero in pišem. Prilagam naročino in rešitev ugank. Želim mnogo božjega blagoslova pri delu za naše priljubljene MISLI — **Francka Nuncijsa.**

Blackburn. — Sobota, je, čas počitka in pisanja pisem, pa tudi kratkočasje ob naših zlatih MISLIH. Lep pozdrav vsem rojakom po Avstraliji. Novic ne vem posebnih. Pred kratkim sem obiskal rojaka v puščavi, kar okrog tisoč milj od tod. Zelo skromno življenje ima, upam pa, da bo kmalu bolje. Nekateri imajo res težak začetek v Avstraliji. — **Jože Kristan.**

Box Hill. — Ker nisem še dolgo v Avstraliji, se oglašam prvič in se zahvaljujem za redno prejetje lista MISLI. Zelo sem vesel, da imamo tu svoj list, ki nam prinaša dobro branje v materinem jeziku in nas uči vsega, kar potrebujemo Slovenci v tujini, ki smo morali zapustiti domovino zaradi komunističnega pritiska. Sprejmite pri srčne pozdrave. — **Franco Kovačič.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Zahvalim se za "Jerčeve Galjote", ki zdaj že krožijo med tukajšnjimi rojaki, pa tudi za knjigo "Slovenia in European Affairs". Sploh tukaj še kar precej pridno berejo knjige iz društvena knjižnice. Vedno se pa tudi med nami pojavijo kak rojak, ki je že leta v Avstraliji, pa še ni srečal Slovenca Mariborčan, ki piše, kako je študiral v Veržeju in Radni, torej ni edina izjema. Tudi jaz sem hodil na Radno v "Oratorij". Zlasti vsako nedeljo in včasih tudi med tednom na vaje za igre na odru in za razne tekme. Tisti časi so mi v najlepšem spominu in jih bom vse življenje pogrešal. Nekaj obrazov in imen se še spominjam, posebno obeh ravnateljev, gg. Špana in Pušnika. Od iger sta mi pa v spominu posebno "Železni vitez" in "Sončni princ". Seveda tudi ne bom pozabil igre "Miklavž prihaja": Na zvezdicah zlatih, perutih krilatih hitimo letimo nizdol! Količko darov so razdelili "angelčki". Zdaj po vojni je pa vse tisto razgnano. Moj brat Lojze je pa še po vojni hodil na Radno v gimnazijo, ki jo upravlja država. "Moja" Radna je pa umrla, take ne bo nikoli več. Prisirčne pozdrave Mariborčanu v avgustovi številki. — **Jože Košorok.**

Brisbane. — Na naši zadnji zabavi smo z zadovoljstvom pozdravili v svoji sredi novodošle rojake. V prvi vrsti družino Ivana Gradiščenika, ki je šele pred mesecem prispela čez morje. Ta rojak je brat vedno prijazne ge. Pepce Šilec. Dalje bližnjega sorodnika Plutovih, Viljema Pluta, in še Jožeta Skvarčo — vsem tem želimo, da bi se dobro udomačili med nami. — Obljubo večne zvestobe sta si podala naslednja para: Anton Karlin, postajenačelnik v Toowoombi, in Laura Dawson sta se poročila 25. julija. Franc Stavar in Bewerley Paxnan, oba iz Manly-ja, pa 1. avgusta. Čestitkam se pridružuje tudi "Planinka" kot svojima članoma. — Ko boste brali te vrstice, bodo že za nami državne svečanosti za stoletnico samostojnosti Queenslanda, pa tudi obstanka naše nadškofije. Svečanost je zelo povzdignil prihod papeževega odposlanca kardinala Agagianija. — Drugače nič novega. Pozdrav vsem in na svidenje na družabnem večeru v soboto 5. septembra! — **Janez Primožič.**

TASMANIA

Hobart. — Takšnih lovskih dogodivščin pa rojaki menda še niste doživeli kot moj prijatelj in jaz. Bil je sončen dan in kot nalašč za lovski pohod. Prodirala sva globoko v gozd in počutila sva se kakor v naših domačih gozdovih, čeprav ni bilo smrek in drugih naših dreves. Naenkrat zagledava kakih 50 yardov proč skupino zajčkov. Nisva jih še pričakovala, zato sva iznenadena segla po puškah in streljala kakor za stavo. Na žalost pa noben zajec ni padel. Za tolažbo sem vzel svinčnik in napisal kitico:

Smešni lovci so hodili,
da bi zajcev nastrelili.
Puške res da pokajo,
mimo zajcev streljajo.

Šla sva naprej kakih deset minut. Zasllišiva skakanje nekih živali. Takoj spet nastaviva puške na strel. Mislila sva, da imava pred seboj trumo kangurjev. Spustila sva med živali kakih 15 nabojev. Še danes hvaliva Boga, da spet nisva nič zadela, ker kmalu sva videla, da sva streljala na čredo koz samotnega farmarja. Spet sem potegnil svinčnik in naredil kitico:

V gostem leskovem grmovju,
v hudem gozdnem tam skalovju,
koza je kot kangaruj...
Lovca pa kot kozla, pfuj!

Oba sva imela dovolj teh lovskih uspehov. Poiskala sva samotni hotel in poplaknila lovsko srečo in — jezo. Pozdravljam vse rojake, ki znajo bolje rabiti puške kot midva. — **Stanko.**

Woomera: — Od mene ni lahko dobiti odgovor, pa tudi do mene prihaja pošta jako počasi. Zaposlen sem v puščavi in vsak teden se naša karavana preklada iz kraja v kraj. Pošta in hrana nam prihajata po enkrat na teden. Urejeno je, da pride, kadar pride, ob petih popoldne, večkrat se pa zamudi in pride pozno ponoči, ko že po večini spimo po šotorih. Noči so zdaj dolge in človek težko bere in piše ob petrolejki. Najbolje je vse odložiti na soboto, ko človek pri belem dnevu lahko kaj takega v roke vzame. Toliko za danes. Prilagam naročnino in lepo pozdravljam. — **Herman Muznik.**

TO IN ONO IZ BRISBANA

Stanko Sivec

Brez dvoma je Slovence po vsej Avstraliji razveselila vest, da se je v Sydneyu spočela dobredelna ustanova SLOVENSKA KARITAS pod vodstvom č. g. dr. Mikule. Vse hvale vredna zamisel! Postanimo vsi tej ustanovi velikodušni prijatelji. Ni bilo malo primerov, da je rojaka naenkrat zadela velika nesreča. Zgodilo se je da je kdo prihitel na pomoč z apelom za zbirko, dostikrat pa morda nikogar ni bilo, ki bi se spomnil na besede pesnika: Otiraj bratove solze — in oni je moral ostati sam s svojo nesrečo. Bodimo pripravljene da se odzovemo vsakemu pozivu Slovenske Karitas. Če vsi po malem prispevamo, se bo veliko nabralo. Z veseljem bomo zasledovali v MISLIH delovanje te dobredelne ustanove. Želimo ji najboljših uspehov.

Slovenska naselbina v Brisbanu narašča. Srečavamo nove rojake, ki so še malo časa v Avstraliji, pa tudi take, ki so tu že več let iskali srečo po raznih krajih, končno se pa odločili za Brisbane. Želeti je, da bi se vsi ti rojaki in tukajšnja "Planinka" med seboj dobro spoznali in združili v društvenem delu, da bo napredek viden. Odbornikom društva lepa hvala za brezplačno žrtvovanje v prid skupnosti v okrilju edinega slovenskega društva v Queenslandu. Med novodošlimi v naše mesto sem našel tri nove naročnike na list MISLI. Upam, da bodo z veseljem segali po tej dobri duševni hrani, polni slovenskega duha.

MISLI so prav priljubljen mesečnik in sorazmerno po najnižji ceni med emigrantskim tiskom. Napredovale so že mnogo, niso pa še popolne. Naročniki bi morali poleg gmotnih prispevkov pošiljati MISLI tudi nekoliko zdrave kritike in dobrih nasvetov, to bi pripomoglo k nadaljnjemu napredku. Nekoliko predlogov naj kar tu podam.

Na veliko noč smo imeli v Brisbanu priliko

poslušati pridige č. p. Ambrožiča, ki je tudi urednik MISLI. Slovenci tu smo se uverili, da je pater odličen pridigar. Zakaj ne objavlja svojih pridig v MISLIH? Prav pogrešamo jih.

Pridružujem se mnenju Brezavščkove družine v severnem Queenslandu, ki je nekoče izrekla željo di bi MISLI prinašale nedeljske evangelije tistega meseca. Morda MISLI smatrajo, da imamo v Avstraliji na razpolaganje dovolj takega čtiva v angleščini. Toda dejstvo je, da je treba poprečnemu Slovencu nekaj let bivanja tu, da si more pomagati z angleščino.

Članki o razliki med katoličani in drugoverci so v naših MISLIH tudi kaj redki, kratki in površni. V Brisbanu se je najmanj deset rojakov poročilo z drugoverci. MISLI bi morale jasno in večkrat prinesiti članke o mešanih zakonih in pod kakšnimi pogoji so dovoljeni. Kdor ima stare BOGOLJUBE, bo v njih dobil tu in tam članke, ki o tem razpravljajo. Če je BOGOLJUB smatral za koristno, da se objavljajo taki članki sredi katoliškega sveta kot je bila tiste čase naša domovina, toliko bolj pripada to MISLIM, ki imajo opraviti z nami — živečimi sredi drugovercev.

MISLIM lepe pozdrave in veliko nadaljnega napredka!

TANTANGARA — ŠPANSKA VAS?

Ivan Burnik

PA VENDAR NI ŠPANSKA — avstralska je. Leži na nizki planoti Avstralskih Alp. Nastala je zaradi vrtanja v notranjost teh gora, da se napravijo predori in umetna jezera za kar najboljšo uporabo vodnih sil v gospodarske namene.

Lepo število Slovencev nas je v tej vasi, ležeči kakih 50 milj jugozahodno od Coome. Obdaja nas nizko gričevje, poraslo z značilnim gozdom evkalipta.

Vas se deli v dva dela — vsaj mi smo jo tako razdelili in vsakemu delu dali ime: Nungar Samec in Nungar Samica. Kot že ime pove, v prvem delu bivamo moški, ki nas je okrog šest sto. Druga polovica je za družine in ženske, ki so zaposlene v uradih in pri raznih lažjih delih.

Rov, ki ga vrtamo in je le eden stranskih žil, bo dolg 10 milj. Predvidevajo, da bo končan leta 1962. Vežal bo reko Murrumbidgee River z reko Eucumbene River. Obe reki bosta polnili giantski rezervoar Adaminaby Dam, kjer bo zbrane vode osemkrat več kot je ima sydneyško pristanišče. Od tam se bo voda stekala skozi 14 milj dolg predor v Tumut River. Pri Tumut Pondu se

obema rekama pridruži še reka Tooma. Vzdolž Tumuta zbrana voda štirih rek bo gonila pet central in hitela dalje v dolino Murrumbidgee, kjer jo bodo izkoriščali v namakalne namene.

Na tem odseku so začeli vrati pred letom dni. Delo hitro napreduje. V enem samem delovnem tednu v juliju so prodrli v notranjost 492 čevljev — s tem so dosegli državno prvenstvo. Na žalost smo pa prav 30. julija — kot v zasmeh na ta uspeh — doživeli hudo nezgodo, pri kateri sta izgubila življenje dva delavca. Dva druga sta bila težko ranjena in sta pozneje podlegla poškodbam.

Jaz sem nezgodo takole doživel:

Ura budilka je zaropotala. Jutro je bilo oblačno in pusto. Zrak je dišal po snegu. Obrnil sem se na drugo stran in hotel spati. Pa je potrkal na vrata Jože.

“Sedem je ura, ali še ne boš vstal?”

“Ah, kaj bom vedno delal! Nihče me ne priganja. ‘Sick pay’ imam nalašč zato, da včasih malo poležim. Povej jim, da sem bolan.”

“Bom.”

In je zaloputnil vrata.

Bilo je pol štirih popoldne. V predoru je jeknilo. Obenem z gromom se je zaslislal krik, ki je prinašal vonj po krvi. Srca so se stisnila. Stekli smo v temo predora.

“Jože, Jože, kaj pa je bilo?”

Bled in prepaden je slonel na steno in me gledal z velikimi svetlimi očmi. Njegova minerska obleka je bila razcefrana, na komolcu je rahlo krvavel. Lojze — tudi Slovenec — je bil samo preplašen, nam je razložil:

“V izvrtane luknje smo hiteli polniti strelivo. Ko je bilo že skoraj vse končano, kar naekrat ‘vuf!’ — tukaj nas imaš...”

Iz neznanih vzrokov je v spodnjem desnem kotu eksplodirala mina. Vrglo jih je kot smeti in jih zabilo v steno. Plačali so prvi štirje, najbližji. Jožetu, ki je bil takoj za njimi, je raztrgalo jopič. Dobil je tudi nekaj manjših brazgotin. Drugim pet, ki so delali na levi strani predora, se ni nič zgodilo. Jože si je opomogel. Oponesel mi je:

“Ti imaš v glavi radar, Ivan!”

“Da, tako mi je danes, kakor da sem se na novo rodil.”

Delati bi imel prav v tistem spodnjem desnem kotu...

“Tudi ti imaš dobrega varuha, Jože.”

“Da!”

Stegnil je roko in pokazal s kretnjo, kot bi držal mačko za vrat.

“Tako, vidiš, me je držalo...”

Vseh Slovencev nas je tukaj okrog 25. Prihajajo in odhajajo, kljub temu nas ostaja lepo šte-

(Konec str. 19.)

WAGGA WAGGA

LEPO SE JE OBNESLA TRIDNEVNICA na čast Materi božji v Waggi. Na željo prev. škofa dr. Henschke-ja so se zbrali novi naseljenci raznih narodnosti v prelepi stolnici vsako jutro in vsak večer. Namen je bil, da opravijo sv. spoved v lastnem jeziku in tudi pomolijo in zapojejo po domače v narodnostnih skupinah.

Najbolje so se odzvali Poljaki, Hrvatje in Slovenci. S slovensko pridigo, molitvijo in sveto pesmijo so naši rojaki vodili večerne pobožnosti. Bilo je kar lepo.

Na praznik Marijinega Vnebovzetja smo se zbrali k skupni sv. maši v isti stolnici. Naši rojaki so bili kaj iznenadeni, ko so videli, da pri oltarju streže slovenskemu duhovniku dobrodošli romar iz 200 milj oddaljenega Dookie-ja v Victoriji, g. Jože Maček. Morda je imel v mislih romanje k Mariji Pomagaj na Brezje, ki je prav tako Gorenjka kot on, pa se je med potjo izgubil in zašel v Waggo. No, nam je bilo jako drago! Zvečer so so nas pa prav tako prijetno presenetili romarji iz Melbourne in Snowy Mountains. Čast jim, da so iz take daljave prihiteli med nas.

V nedeljo smo imeli Slovenci posebno službo

PODOBA IZ SANJ

Ivan Burnik

Napočil je dan.
Zvonijo zvonovi,
budijo iz sanj
brneči glasovi.

Hej, veter! Objemaš
brnjice po gmajni;
odhajaš, tih spremljaš
pastirja v poljani.

V dolino se skriješ
med praprot — kot ptica.
"Počakaj, ne čuješ?"
kriči pastirica

kot jagoda rdeča.
Las bujnih vonjave
dehtijo kot trave
čez polja kipeča.

Nedolžen objem,
mladost, trepetanje...
Milina na vsem,
kar nosi te sanje.

božjo v Presentation konventu in smo v pridigi preromali z Marijo Pomagaj njena zgodovinska svetišča, da smo poživili pobožnost do nje, ker hočemo ostati zvesti svojemu narodnemu izročilu: "Marija Pomagaj Slovincem vladaj!"

Imeli smo pa tudi izvencerkveno prireditev in to v soboto zvečer. Zbrali smo se v farni dvorani škofijske cerkve, ki nam jo je g. škof velikužno odstopil. Prijetno smo se zabavali ob sviranju odlične godbe "Sky Masters", moške in fantje so pa pod vodstvom g. Bernetiča prepevali naše pesmi, da je mogočno donelo po lepo okrašeni dvorani Zasluga za okrasje gre rojakoma Luliku in Veliščku. Vabilu na zabavo so se v lepem številu odzvali tudi avstralski domačini in s tem pokazali, kako cenijo slovenske someščane v svoji sredi. Naš najodličnejši gost je bil prevz. škof Henschke sam, imenovati bi bilo zlasti še predsednika Good Neighbour odbora, Mr. Thomasa z gospo, in velikega našega prijatelja Mr. Johna Ryana z gospo. Vsi ti so se prav dobro počutili med nami.

Ne bomo zlepa pozabili izvrstne zakuske, ki bi bila dobra za še tako imenitno ženitnino. Za zakusko in sploh vso prireditev gre zahvala rojaku Vladu Grosu in njegovim požrtvovalnim pomočnikom in pomočnicam. G. Gros je pravi mojster za izvedbo podobnih prireditev, kar je tudi umetnina svoje vrste.

Končno je treba poudariti, da so prireditelji namenili ves čisti dobiček večera SLOVENSKI KARITAS v Sydney. Posebno za to dobroto jim gre vsa zahvala in velik Bog povrni!

Ve končani tridnevni slovenosti so dejali, da je to le prvo poglavje v njihovih načrtih, torej na svidenje kmalu zopet!

Dr. Ivan Mikula

L I Š A J I

Ivan Burnik

Rumeni rastejo lišaji,
brez cvetja so in brez duha.
Vsi polni so jih gorski gaji,
kot daljna tundra severa.

Podobna njim je moja pesem:
Parnasa ne pozna višav,
iz tal poganja dih njen skromen,
s krvjo prepojen — klic puščav.

Lišaje toplo sonce vabi,
njegova moč jim rasti da.
Kaj ustvarja pesem? Kaj jo grabi?
Budi jo želja — sen srca.

SOCIALNE USTANOVE V AVSTRALIJI

Zvonimir Hribar

Podpora brezposelnim

DO TE PODPORE SO UPRAVIČENI brezposelni moški v starosti od 16. do 65. leta; ženske od 16. do 60. leta, če so tudi drugače kvalificirane.

Poleg starostne meje prihajajo v poštev še drugi pogoji:

Kdor aktivno sodeluje pri štrajku in zato nima posla, ni upravičen do brezposelne podpore.

Brezposeln delavec, ki želi dobivati podporo, mora biti za delo sposoben in voljan zaposlitev sprejeti, kadar jo dobi.

Brezposeln delavec mora dokazati, da je skušal zaposlitev najti; dal se je registrirati tudi na delovnem uradu. Seveda velja isto za brezposelno delavko.

Višina podpore za upravičence je naslednja: Samske osebe prejmejo na teden po £ 2-10-0.

Oženjeni prejmejo poleg gornje vsote še za ženo £ 2-0-0 in za vsakega otroka pod 16 leti po 5 šilingov. Do te podpore so upravičeni, četudi morda prejema po £ 1-0-0 na teden iz kakih drugih virov. Če pa prejema, več, se jim brezposelna podpora zniža.

Podpora v boleznih.

Višina te podpore je enaka brezposelni podpori. Kdor jo želi prejemati, mora dokazati, da

1. je začasno zaradi bolezni ali nezgode za delo nesposoben,
2. da zaradi tega trpi na izgubi dohodkov.

Poročene ženske, ki zanje lahko skrbi mož, do te podpore niso upravičene.

Podpora vdovam.

Njena višina odvisi od tega, koliko premoženja in dohodkov ima vdova. Zato je ta podpora razdeljena v 4. kategorije.

Naj pripomnim, da so do te podpore upravičene tudi žene, ki jih je mož zapustil, oziroma je moral v umobolnico.

Starostna podpora.

Ta se izplačuje moškim nad 65 in ženskam nad 60 let. Koliko kdo dobi, je spet odvisno od njegovega ali njenega premoženja in dohodkov. Izključeni od te podpore so tisti, ki

1. niso državljani,
2. so si sami zakrivali izgubo premoženja,
3. so na slabem glasu.

Podpora invalidom

Upravičeni do te podpore so vsi, ki so nad 16 let stari in za zaposlitev stalno nesposobni, med njimi na primer slepci. Pogoj je pa, da bivajo v Avstraliji že vsaj 5 let.

Ta podpora znaša na teden £ 4-0-0, oženjeni dobe še običajno podporo za ženo in otroke. Slepci prejema to podporo neglede na višino drugih dohodkov, dočim se drugim invalidom določena višina po stanju premoženja in dohodkov. To se pravi samo zares potrebni so do nje upravičeni.

Za invalide pa Avstralija še drugače skrbi. Vzdržuje posebna središča, ki skušajo ljudi s telesnimi hibami usposobiti za samostojno življenje in zaslužek.

Zaključek.

Našel sem v glavnem vse ugodnosti, ki jih nudi država na področju socialnega skrbstva. Nisem se spuščal v vse podrobnosti, ki se utegnejo spreminjati od primera do primera. Vsa pojasnila dejejo uradi za socialno pomoč in delavski uradi.

Tipka...

(s str. 7.)

★ Nova družina je prišla med nas. Pozneje sem zvedel, da so v nedeljo iskali katoliško cerkev. "Tamle je zvonik z uro!" jo je pogruntal Andrejček in mahnil so jo po ulici. Pa je bilo vse zaprto — po sobotnem večernem plesu. Poskušali so namreč priti — v collingwoodsko mestno hišo.

Je že tako v Avstraliji, da imajo "zvonike" mestne hiše, cerkve pa so navadno brez njih. Pa se z dobro voljo le pride do najbližje cerkve, četudi je prvo nedeljo mestni stolp kriv kašipot. So mnogi, ki jim ni dosti mar in jih tudi kak mestni "zvonik" še ni spravil v nedeljo dopoldne k iskanju. Vsakdo ve takoj za najbližjo trgovino in najbližjo gostilno in najbližjo mlekarno itd... itd... Ko pa ga pobaraš za mašo, je pa kaj običajen odgovor: "Ja, ko pa ne vem, kje je cerkev..." Tako mi je nedavno povedal slovenski fant, ki je že več mesecev na istem naslovu in bi lahko s praga svojega stanovanja zalučal kamen ter ubil — cerkveno okno... Pri vsej resnosti takihle izgovorov sem se moral smejati.

★ Tako bo menda dovolj za danes. O smrti rojaka g. Stanka Muleja v Thomastownu pa ste itak brali med viktorijskimi pismi v "Križem avstralske Slovenije" zadnje številke. Žalostna novica je bila nova tudi zame in zato o njej nisem mogel poročati v svoji tipkariji. Iskreno sožalje vsem sorodnikom pokojnega rojaka. R.I.P.

MIRKO KUNČIČ: GORJANČEV PAVLEK.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA V ARGENTINI je kot svoje 28. izdanje natisnila gornjo povest za mladino izpod peresa znanega mladinskega pisatelja Mirka Kunčiča, opremljeno z risbami Ivana Bukovica. S tem nam je SKA dala tisto, kar je v naši književnosti v zamejstvu manjkalo: knjigo za doraščajoče otroke.

Že tako in tako je zanimanje za slovensko literaturo med emigranti nezadovoljivo. Vzrok tiči v ravnodušnosti, pomanjkanju ljubezni do vsega, kar je naše, v odtujitvi in hlapčevskem prilagojevanju vsemu, kar je tuje — naša stara bolezen! Tega seveda ne priznamo javno, izgovarjamo se le: ni denarja.

Da ni denarja, to pač ni nič bolečega, saj ga nam skoraj vsem manjka. Boleče pa je dejstvo, da nam materinščina peša, posebno tistim slovensko govorečim otrokom, ki nimajo slovenskega čtiva, so pa založeni s kupi ničvrednih "komikov", ki so revni oblikovno, vsebinsko in jezikovno. Kaj pametnega in lepe angleščine se noben otrok iz njih ne bo naučil.

Sedaj imamo priliko, da kupimo naši deci lepo ilustrirano, vsebinsko bogato in poučno povest o Gorjančevem Pavleku. V njej nam je pisatelj Kunčič izčrpno podal vso slikovitost naše zemlje. Prav gotovo je večini bralcev pisatelj Kunčič poznan še iz domovine, saj že nekaj desetletij piše izrecno za mladino.

V emigraciji (Argentina) je Kunčič spoznal veliko nevarnost, ki preti slovenščini v vrstah naših mlajših. Občutil je, da bo ta rod brez znanja materinščine, brez oživljanja slik, ki jih je odnesel iz domovine, polagoma utonil in se pretopil v tuj narod ter tako izbrisal za seboj sled porekla in pripadnosti majhnemu, a visoko kulturnemu narodu, kajti otroci se najhitreje asimilirajo.

Zatorej bi prav ta knjiga morala biti na knjižni polici vseh tistih družin, ki žele, še bolj pa tistih, ki si resno prizadevajo, da bi jim otroci odraščali v ponosu na dejstvo, da so Slovenci.

V njej je Kunčič zgostil vse prirodne lepote Slovenije, zgodovinske znamenitosti, oživil spomin na naše zaslužne pesnike in pisatelje, zbral niz starih narodnih pesmi, živo prislikal bajeslovna bitja iz naših gora, voda in podzemlja. Vse to je na svojevrsten način povezal s pridobitvami današnjih časov, tako da odgovarja zahtevam in okusu današnje čitajoče mladine.

Gorjančev Pavlek je sanjav deček, sin slovenske emigrantske družine, ki si je ustavarila novo ognjišče v argentinski pampi. Tam mu babica pripoveduje pravljice iz davnih dni Slovenije, ter mu pri tem tako živo opisuje njegovo rojstno zem-

ljičico, ki jo je zapustil v svojem tretjem letu, da si fantek vroče zaželi odpotovati tja, onstran morja.

Z babico sta odposlala v Slovenijo pismo, naslovljeno na Triglavanko, kraljico vil v Zlatorogovem kraljestvu pod Triglavom...

Nekega dne se Pavlek težko prehladi... Sam "čatež" ga obišče in z letečim krožnikom poletita preko oceana v Slovenijo na povabilo Triglavanke in njenih podanikov. In vse tisto, kar smo mi videli, čuli in doživeli v otroških letih, pa sedaj na žalost že pozabljamo, oživi pred vzhičenim Pavlekom. Palčki, škratje, vile, gorski mož, povodne deklice, deklica s kačjo glavo, čarovnice na metlah, Kralj Matjaž in njegova vojska in kaj še vse! Povest obsega 179 strani potovanja po pravljicnem in resničnem svetu.

Otroci, ki še čitati ne znajo, bodo komaj čakali, da pride tista ura, ko jim bosta očka ali mamica spet prečitala ali povedala nadaljnje poglavje te povesti. Kako bi ne vedela, saj sem mati sedemletnega dečka.

Pa ne samo pravljica bitja, tudi resnične ljudi srečuje naš Pavlek in to take osebnosti, kot so doma pač samo v Sloveniji: divji lovec, gostilničar, vaški stražmojster, lačen pisatelj, itd. itd. Vsled pomanjkanja prostora pač ne morem navesti vseh privlačnosti te povesti, ki je pisana za vse otroke: mlade in stare. Stari si boste ob njej prav gotovo ogreli srce, saj je tako topla in prav po domače pisana, kot da pripoveduje babica pri peči, obenem pa je eno najlepših, najkoristnejših daril, s katerim morete ob vsaki priložnosti razveseliti vsakega.

Pa tudi našim slabim lastnostim pisatelj ni priznasel, na duhovit in zabaven način jih je posebil v škratih in vilah...

Pavla Miladinovič

TANTANGARA (s str. 16)

vilu in skoraj ni dela, da bi ne bilo zraven pridnih slovenskih rok.

Z mračno slutnjo in s strahom v očeh žrtvu-jemo dneve in leta za boljšo bodočnost sebe samih in Avstralije. Najbolj prijetno nam je, kadar sedimo za mizo vsi skupaj kot ena sama velika družina. Vsakdo rad pove kaj domačega, kar je zanimivo za vse in nam je skupno.

Dragi Slovenci! Potom MISLI sprejmite moje prisrčne pozdrave. Posebno vi, ki delite z mano usodo v rovih Snežnih gora.

Izpod Triglava

V PODKORENU, na Jesenicah in v mnogih drugih obmejnih krajih Slovenije lahko dobijo na ondotnih postajah za en dolar tranzitne vize za obisk Jugoslavije državljani Avstralije, Severne Amerike in cele vrste raznih držav širom po svetu.

PO 20 DINARJEV naj bi bralci plačevali za dnevnika Slovenski Poročevalec in Ljudska Pravica, ker prejšnja cena po 10 dinarjev ni zadostovala, je sklenilo spomladi Udruženje novinarskih podjetij. Takoj se je pojavil v javnosti velik odpor in kazalo je, da bosta časopisa imela še večji deficit. V tej stiski so odločili, da oba časopisa prenehata izhajati, namesto obeh je pa začel izhajati en sam z imenom "Delo".

CELJANKA STANKA GORIŠEK, 18letna plavalaska, je bila tako "srečna", da je smela s primernim govornikom pokloniti v Belgradu Titu za rojstni dan štafetno palico, ki je poprej šla skozi vso Jugoslavijo in pobirala pozdrave za Njegovo Maršalsko Veličastvo. Med drugimi darovi je dobil slavljenec tudi bicikelj.

V TRSTU je slovenski študent iz domovine izjavil poročevalcu Klica Triglava med drugim tudi to: Politični pritisk se doma vedno manj čuti, čeprav o kaki resnični svobodi ne more biti govora. Razlika med preteklostjo in sedanostjo je pa vendar zelo velika. Sicer pa politični pritisk ni več potreben, ker je država naravnana v smeri gospodarstva. Mladina se ne meni za politiko. Problem pa je vera. Sicer kot organizacija ne pomeni nevarnosti za režim, ker so jo zaprli zgolj v cerkev, za partijo, tudi za same partije, pa je velik problem. Saj se na debelo na skrivaj poročajo v cerkvi in na skrivaj dajejo krščeovat otroke. V nekem kraju v Sloveniji je partija povabila pet ljudi, naj se ji pridružijo, pa so trije odklonili povabilo iz verskih razlogov. Opozicija napram režimu se bo počasi izoblikovala doma, emigracija s svojo politiko ne pomeni ničesar. Kakšna emigrantska kombinacija ni mogla biti zanimiva le v primeru kake krize — vojne, okupacije in podobno, je dejal študent iz domovine.

V LJUBLJANI je gostovalo angleško gledališče "Old Vic." Priznано med najboljšimi na svetu. Igrali so za Ljubljance Shakepearjevega "Ham-

leta" v izvorniku. Gledališče je bilo natrpano. Angleži so se čudili, da je med Slovenci toliko ljudi, ki razumejo njihov jezik. Glavni igralec je izjavil: "Gostovali smo po mnogih deželah, toda verjemite mi, tako čudovitega in toplega občinstva kot v Ljubljani nismo imeli nikjer drugje."

V VOJVODINO se je preselilo v zadnjih letih 363 slovenskih družin, skupno preko tisoč in pol ljudi. Nastanili so se po večini v Banatu okoli Vršca. Zakaj so šli tja, nismo brali. Na drugi strani pa je opaziti v poročilih, da prihajajo v Slovenijo Srbi in se naseljujejo zlasti po njenih industrijskih krajih. Zakaj, nismo brali.

FILM "QUO VADIS" so pričakovali v Sloveniji, pa ga niso dočakali. Komunistična oblast mu je zaprla pot. Šušterišič, direktor "Vesne" filma, je objavil v časopisju, da Quo Vadis" nam vsebinsko ne ustreza". Razumemo!

V CELJU PRI MOHORJEVI je izšlo sveto pismo stare zaveze v prireditvi rajnega dr. Slaviča. Mohorjeva je nabirala poprejšnja naročila, da bi vedela približno, koliko izvodov naj tiska. Ko je pa bil čas za tiskanje, ji komunistična oblast ni dovolila natisniti toliko izvodov, kot je bilo naročil. Mnogo naročil je prišlo tudi iz zunanjega sveta, celo iz Avstralije. Zdaj bo morala Mohorjeva naročnikom po več izvodov odtrgati, pa baje bo "oblastem" bolj prav, če razpošlje knjige v tujino, namesto da jih razdeli doma. Tako morda Avstralija ne bo prikrajšana.

BENEŠKA SLOVENIJA je doživela po več letih spet tri nove maše. Vsi trije slovenski novomašniki sso bili posvečeni 28. junija v Vidnu, nove maše so pa imeli naslednje nedelje v svojih rojstnih župnijah. Novomašnik Adolf Dorbolo je ime novo mašo v Lazah, Emil Batistič v Pečinju, Jožef Mučič pa v župniji Ronac. Njihovi rojaki so storili vse, da bi bili novomašni dnevi kar mogoče veličastni. Vsi trije novomašniki so tudi izdali skupno spominsko podobico s samo slovenskim besedilom, čeprav se s tem niso prikupili svojim laškim sosedom in oblastem. Zato pa toliko bolj svojim rojakom in tudi nam, posebno pa še zavoljo tega, ker so dali eno tako podobico poslati tudi listu MISLI — iskrena hvala in čestitke!

POD LJUBLJANSKIM GRADOM je bilo izkopano že iz vojnih časov zaklonišče pred bombami. Zdaj so dotični rov podaljšali do drugega brega in nastal je pol kilometra dolg predor pod Gradom za avtomobilski promet. Ena odprtina je v bližini Mestnega doma, druga nekje na Dolenjski cesti.

STRPNOST IN VERA

P. B. A.

(Konec)

POŠTA JE PRINESLA VABILO na čajanko pri bankirjevih, isti dan se je pa razvedelo, da je župnik prestavljen nekam na drugi konec škofije. Profesorjeva sta se iznenadena spogledala. Bilo je nekaj, kar je oba enako zanimalo in — čudno dirnilo. Že dolgo se jima ni misel tako so-glasno zapičila v eno in isto stvar.

"Knjigo mu moram vrniti", se je takoj do-mislil profesor.

"Morda je že nekaj časa vedel, zato ga ni bilo naokoli", je zamišljeno rekla gospa. Njena nejevolja na župnika je začela hlapeti.

Že naslednji dan si je profesor po telefonu izgovoril pol ure za obisk in razgovor pri žup-niku.

"Bom skušal biti na vso moč kratek, gospod župnik, ko je vaš čas te dni brez dvoma zelo drag. Toda eno poglavje morava nujno še dostavi-ti k najinim razgovorom o strpnosti in veri".

"Kakor želite, gospod profesor. Ne skrbite preveč za moj čas. Bi si ga magari ukradel, če bi drugače ne šlo."

"Hvala!" je rekel profesor. Sedla sta in pro-fesor je povedal vse o čajanki, o svoji ženi, o izjavi doktorjeve gospe, o svojem vznemirjenju in celo o neumnih sanjah. Zaključil je:

"Vse to me pošteno jezi te dni. Zdaj pa še to, da vi odhajate!"

Župniku je ušel glasen smeh, da je odmeva-lo od vseh kotov.

"Postali ste nestrpen, gospod profesor! V nevarnosti ste, da postanete tudi — veren! Ko sem vas prvič srečal, je bilo obratno. Bili ste ja-ko strpen, pa dobro zavarovan pred vero. Kaj če se obrne in..."

Profesor je zamahnil z roko.

"Tako slabe šale še niste izrekli. Kje ste vzeli misel, da se bližam veri? Še od daleč ne! Ali naj jo dobim od žene, ki se napenja kot ža-ba in se baha, da je to-le knjigo požrla in pre-bavila s platnicami vred, pa postala strupeno ne-strpna? Ali naj jo dobim od doktorjeve gospe, ki veruje iz golega koristolovstva? Ali naj jo dobim iz vaše knjige in postanem po žensko do-mišljav kakor..."

Župnik je dvignil obe roki in skoraj zavpil:

"Nehajte, nehajte, ustavite ploho besed! Saj ni drugega kot gole besede! Postajate nestrpen, da je vaša gospa ostala že daleč za vami. Toda kdo ve, kdo ve — če ni prav ta vaša nestrpnost že tudi prvi korak do vere!"

Profesor je kar zazijal. Potem je rekel:

"Dragi gospod, bodiva vendar vsaj za hip

resna! Vsa čast vašemu talentu za humor, ki si celo logiko za igračo izposoja. Ali danes, ko sto-jiva oba pred slovesom, bi si želel resno in pre-mišljeno besedo od vas. Kaj pravite k izjavi dok-torjeve? Kako sodite obnašanje moje žene? Kon-čno, kako si razlagate moj padec iz ravnotež-ja?"

Župnik je uvidel, da ima pred seboj drugač-nega moža kot doslej. Nekaj se je moralo zares obrniti v njem. Minila ga je vsa šaljivost in je počasi spregovoril:

"Gospod profesor, vse te reči — vsaj glede doktorjeve in vaše — bi si lahko sami razložili s pomočjo psihologije. Psihologija je popolnoma naravna reč in posvetna znanost, ki razlaga du-ševne procese v človeku. Na kratko: Vaša gospa je pač že dolgo komaj zavedno trpela poleg vas v občutju, da s svojo pičlo izobrazbo vam nika-kor ni kos. Ni mogla upati, da bi se kdaj mogla meriti k vami na vsem obširnem polju izobrazbe. Pa je nanese, da je v verskem pogledu segla nekoliko globlje. Začutila je, da se tu lahko spo-prime z vami. Kar imenuje Anglež *Minority Com-plex*, je planilo iz nje, odtod njeno nenadno drugačno vedenje napram vam. Na verskem polju vas je prehitela, pokazati mora, kako vas je za-daj pustila. Ne zasluži pohvale, pa tudi obsodbe ne — razen v luči vere same. S tega vidika pa vi človeške duše še ne morete preso-jati."

Profesor je preložil koleno čez koleno in po-vesil oči. Župnik je nadaljeval:

"Doktorjeva gospa, hm! Najbrž ni natanko tako mislila, kot pravite, da je rekla. Čuvati nad vero v srcu s pogledom na plačilo v večnosti, nazadnje to ni najslabša reč. Kristus sam je med drugim tudi to priporočal. S tem ni rečeno da se človek samo zato in za nič drugega svoje vere drži. Gospa pač ni bila pripravljena na svoj go-vor, pa je v naglici izpustila druge temelje svo-je vere, tako bi jaz zadevo presodil. Je pač tudi tu treba poklicati na pomoč psihologijo. Gospa ni vajena debat pred neverniki, zbolelo jo je, da nekateri popolnoma drugače gledajo na vero kot ona, pa je nagonsko nastopila v njeno obrambo. Morda ne tako, da bi se moglo reči: znanstveno se je izrazila. Gotovo ji ne morete očitati, da se drži vere samo iz nekega nelepega oportunitizma. S svojo besedo, vsekako nekoliko nerodno, pač ni izključila svojega prepričanaja, da je vera v Boga vsestransko umestna, pravilna, torej člove-kova moralna dolžnost."

(Konec str. 25)

KOTIČEK NAŠIH MALIH

PREVZVIŠENI PIŠEJO

Morda je neprimerno, da škofovo pismo zagleda beli dan — v Kotičku! Toda sami so krivi naš Prevzvišeni, zakaj pa pišejo največ za Slavka in Slavico. Če bi pisali "nam ta velikim", bi pa urednik natisnil takoj na prvi strani. Sicer je pa jako lepo od njih, da najbolj zvesto berejo Kotiček. Ravna se po zgledu božjega Zveličarja: "Pustite male, da k meni pridejo". — Ur.

Drage "MISLI": —

Ne vem, kdo sta Slavica in Slavko Filipčič, pa brez dvoma nista tako daleč od uredništva, da bi jih to pismo ne doseglo. Kar ne nehata "izzivati", da bi škof Rožman prišel na obisk tudi v Avstralijo. Da ne bo praznega upanja in potem nejevoljnih razočaranj, prosim, da jima poveste tole: Škof Rožman je že 30 let škof, mora biti torej že precej star. Res je že bliže 80 kot 70. Ko bi bil vsaj pet let mlajši, bi začel resno misliti na potovanje v Avstralijo. Tako pa je odgnal vsako misel na kaj takega. Letos sem nameraval iti v Argentino — kar štirje novomašniki bodo ob koncu leta posvečeni — rad bi jih sam posvetil! Imel sem že skoraj vse pripravljeno, pa je Bog nenadno prekrižal ta anačrt s tako boleznijo, ki človeka ne pusti na daljše potovanje. Pot sem odpovedal — do kdaj, ve samo Bog. Vsako leto, kolikor jih morda še po božjem usmiljenju doživim, bo manj verjetno, da bi dolgo pot še zmagal.

Z rojaki v Avstraliji bom kot doslej tudi za naprej v zvezi po spominu pri sveti maši in po angelih varuhih, ki so bolj zanesljivi in točni kot najmodernejši radio oddajnik. Vaši angeli varuhi in moj so v zelo živahni zvezi med seboj — če jih naprosimo. To pa storimo, kajne? Nobeno jutro, noben večer ne pozabimo vse te angele slovenskih duš pozdraviti in se jim priporočiti. Verujem, da angeli tak naš spomin ljubijo in se radi odzovejo, da stopijo v akcijo.

In po tej angelski poti listu MISLI, p. ured-

Zgodba iz Raja

France Novšak

OJ, TEMU MORA BITI ŽE DAVNO, kar je živela na svetu tiha deklica — SREČA! Koliko tisočletij je minilo od tedaj, vam ne ve povedati noben učenjak, kajti vse knjige so se izgubile. Samo to vemo, da je živela in je morala zapustiti zemljo zaradi hudobnih ljudi.

Prepodili so jo iz raja, kjer so živeli naši prastarši.

Saj veste, kako jim je bilo ime: Adam in Eva. To so zelo stara imena, najstarejša v pratiki. In to morate tudi vedeti, da je bilo tedaj še zelo malo ljudi na svetu. Le Adam in Eva, pa nikogar drugega.

Bog pa je, kakor veste, nad oblaki. Oblaki so visoko, a raj je bil na naši zemlji. Bog je imel tedaj veliko veselje zaradi Adama in Eve. Bila sta poslušna, zato ju je hotel nagraditi.

Res se neki dan pokaže Bog v oblakih. Imel je dolgo belo brado in zlat plašč, kakor se spodobi za Gospodarja nebes in zemlje. Zaklical je z gromkim glasom:

"Adam in Eva, ker sta vredna moja služabnika, vama podarim otroka."

V božjem naročju se je pokazalo prvo človeško detece, majceno in sladko, kakor so majhni otroci še danes. Bog vzame otroka in ga izpusti na zemljo.

Oblaki pa so visoko in Eva je od strahu zakričala, ker je mislila, da se bo dete ubilo, ko bi padlo na tla. Hitro razprostre svoj predpasnik in še zadnji hip ujame otroka vanj.

Ko je Eva poljubljala drobno bitje, je Bog zaklical iz nebes:

"Eva, Eva, zakaj si to storila? Ali mi nisi zapupala?"

Naša pramati ni vedela odgovora.

"Ker nisi verovala vame, naj tvoji otroci in ves človeški rod odslej ne shodi leto dni."

Tako se je tudi zgodilo.

In še danes je tako.

Noben otrok ne shodi takoj, ko pride na svet. A mnogo jih je, ki ne znajo nikdar hoditi po pravi poti, otroci moji!

Oj, mnogi, premnogi ne znajo hoditi niti pozneje, ko imajo krepke noge. Mnogi padajo, čeprav bi jim ne bilo treba.

In če koga teh vidite, pomagajte jim, otroci!
(Poslano iz Trsta, Via Verniellis 40)

niku, Slavici in Slavku, pa vsem drugim dragim rojakom v Avstraliji: POZDRAV IN BLAGO-SLOV!

Škof Gregorij Rožman.

Misli, September 1959

Na obisku v Sloveniji

J. Hladnik, Argentina

V Horjul in na Vrhniki

NEČAKA SEM NAPROSIL, da bi me z motorjem potegnil v Horjul. Šlo je čez Smrečje in št. Jošt. Nikdar še nisem bil po tistih krajih. V Vrzdencu sva ustavila, da sem si ogledal znamenito cerkev, ki hrani freske, v kolikor jih niso že prenesli v muzej.

V Horjulu še vedno župnikuje g. Nastran, prileten, eden redkih, ki niso bili nič v zaporu. Še je pri moči in zelo vesel je bil mojega obiska. Iz Horjula je precej ljudi v Argentini. Med temi dr. Filip Zakelj, semeniški špiritual v Adroque (slovensko bogoslovje). Hotel sem obiskati njegove domače, pa sem slabo naletel. Nikogar ni bilo doma. Tudi pri Gabrovških ni bilo nikogar. Bili so pač v največji košnji.

Pognala sva na Blatno Brezovico in v Bevke. Župnik Bergant odsoten — na duhovnih vajah... Kot bi trenil, sva bila na Brezovici. Tam žive nečakinje znanega dr. Jankota Kralja, goriškega javnega delavca izza časov Mussolinija V Argentini pa živi večji del te družine. Imel sem pozdrave zanje. Kar hitro sva opravila in... se ustavila na Vrhniki. Pozdravil sem Gospoda in si ogledal cerkvene slike, ki jih je opisal Marolt v povesti: Zori, noč vesela! Tudi g. dekana ni bilo. Srečal sem se pa z ljudmi, ki imajo svojce v Argentini. G. kaplan naju se spremil skozi Močilnik na Verd, kjer sem obiskal dom s. Eveline, prov. predstojnice šolskih sester.

Vrhnika je sedaj še bolj imenitno mesto kot nekoč. Sveta Trojica je kot je bila, sv. Lenartu pa še ni dokončno zapisana usoda. Toda zdi se, da bo to stoletje preživel. Po vojni je bila v njegovi cerkvi samo enkrat maša. Vrhnikiški dekan je sedaj Janez Pečnik, nekdanji župnik v Žireh. Tiste dni je bil na potovanju po Italiji. Zadnje čase lahko dobe tako dovoljenje vsi, ki izpolnijo zahtevane pogoje.

Noč je bila, ko sva pognala proti Logatcu. Župnik Pogorevc je domačin in živi v lastni hiši. Le tako more Dol. Logatec imeti svojega duhovnika, zakaj v župnišču zanj ni prostora.

V ljubljanski stolnici

Škofija praznuje 12. julija god sv. mučencev Mohorja in Fortunata, ljubljanskih patronov. Ta dva mučenca sta prav za prav — belgrajska. Zgodovina njunega mučeništva je bila objavljena v belgrajski "Blagovesti". Dokazano je, da je le legenda, da bi bila učenca sv. Petra in mučena v Ogleju. Pač pa bo res, da so njune relikvije prišle

v Oglej na begu pred barbari. Mašo sem imel v stolnici in pri glavnem oltarju.

Popoldne sem namenil Plečniku. Ogledal sem si žale, univerzitetno knjižnico, Križanke, emonsko obzidje. Res si je Plačnik postavil spomenik, ki ga čas ne bo izbrisal.

Z nočjo sem bil že v Litiji, da nadomestim župnika, ki je dobil dovoljenje za študijsko potovanje na Dunaj. Drugi dan sem moral pridigati v ljubljanski stolnici... Najprej sem dal kratek pogled na slovensko izseljenstvo v Argentini, potem pa sliko verskega življenja med Argentinci ter opozoril na najbolj silno apostolsko potrebo naše dobe: Duhovski in redovski poklici... Šele ko sem stopal s prižnice, sem mogel z zadostno pozornostjo pogledati čudovito delo, ki bo po Plečnikovem načrtu postal tisti oltar, kjer bo krstni kamen. Prečudno lep je hotoveljski marmor, s katerim so že zgrajene stopnice, in prav v tistem kamnu bo tudi krstilnica. Med mašo je vodil petje č. g. Venclj Snój. Nato so sledile pete litanije z gromovitim petjem polne stolnice.

Med Kamnikom in Kranjem

Prosili so me, da bi prišel na Sela pri Kamniku. Nečak g. Gregorija Malija bi me prišel iskat. V Kamniku me je nasmejani fant čakal z motociklom. Malo je zabrnelo, pa sva bila skozi Kamnik in proti Tuhinju. Nazadnje še nekoliko peš v hrib, pa sva bila v Znojilah.

Zvedel sem čudno zgodbo, kako jih je hitlerjanska politika gnala po svetu... Dolga zgodba je to, ki se je žalostno končala, da je gospodar, brat g. Gregorija, na povratku proti domu umrl v vluhu od lakote. Ni se moglo zvedeti, kje so zakopane njegove kosti. Zdaj je družina zrasla in dobro delajo. Dva nečaka imata vsak svoj motocikel.

Naslednje jutro sem se poslovil. Najprej sva skočila v Stranje, kjer stoji cerkev, ki dela Plečniku čast. Oskrbujejo jo frančiškani iz Kamnika. Bila je nemška postojanka. Pa jo je vzel v roke Plečnik. Zamislil je tako posrečen načrt, da ostrmiš. Tudi podrobnosti nosijo Plečnikov pečat in govore globoke skrivnosti. Svetilke, svečniki, okraski, tečaji in kljuke v vratih, krstilnica, svetniške podobe, ki so jih ljudje rešili pred uničenjem — vse tvori čudovito harmonijo. Saj je Plečnik izdelal več načrtov in vse cerkve po njegovi zamisli so čudovite. Toda tako tesno se ni z nobeno povezal kot s tem božjim hramom. Nedodelan je le še dohod v stolp in kaka druga podrobnost izven cerkve.

(Konec str. 27)

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

!! SYDNEY — SYDNEY — SYDNEY !!

Važen dan — zapišite si ga v spomin — je sobota 5. septembra.

Gospod kardinal nas vabijo v stolnico, St. Mary's Cathedral ob Hyde Parku.

Njegova Eminenca Gregorij Peter XV. kardinal Agagianian, papežev delegat za stoletnico Queenslanda, bo imel ob 10. dop. posebno sv. mašo s pridigo za molčečo Cerkev pod komunisti.

Vabljeni so prav posebej narodnostne skupine s svojimi banderi, zastavami in narodnimi nošami, če jih imajo.

Po maši bo g. kardinal prišel na razgovor z udeleženci na dvorišču poleg katedrale. VSI ISKRENO VABLJENI!

★

Slovenci se bomo zbirali v Hyde Parku blizu znanega vodometa od pol desete ure naprej, od tam odkorakamo v cerkev.

Slovenska duhovnika

Kardinal Agagianian

PIONIRJI

“Napij se iz studenca,
živi naj — abstinence!”

Tako so nekdanji peli v naši domovini tisti, ki so si nadeli ime: abstinentje. V svojo korist in za zgled drugim — niso pili alkoholnih pijač.

Ali pozna abstinence tudi Avstralija.

Da bi jih poznala, bi gotovo bilo mnogim v osebno korist, pa bilo bi tudi v zgled drugim — zelo potreben zgled!

Ne, Avstralija ne pozna abstinentov. Abstinence (abstinence) pomeni Avstralcem — ne jesti mesa ob petkih. To abstinence drže seveda najbolj katoličani — žal, ne vsi! Poznajo jo pa tudi nekateri drugoverci — žal, ne vsi.

Kaj pa abstinence od alkohola? Ali res kaj takega Avstralija ne pozna?

O, pozna — samo drugo ime ima za to reč.

Avstralski abstinentje od alkohola se imenujejo p i o n i r j i, njihova abstinence je p a p i o n i r s t v o.

Kako so na to ime prišli, nas ne zanima. Zamima nas, kako jim stvar gre od rok.

Najprej naj povemo, da imajo centralni urad na naslovu:

PIONEER CENTRAL OFFICE

130 Power St.,
Hawthorn, Vic.

Iz tega urada se širi po (katoliški) Avstraliji ideja za abstinentstvo — pardon: za pionirstvo. Uradu in vsemu gibanju načeljuje neki jezuitski duhovnik.

Razpošiljajo literaturo, ki polaga ljudem na srce potrebo boja zoper alkohol.

Sprejema člane in jih navdušuje za vzdržnost od alkoholnih pijač.

En jezuitski pater hodi okoli po deželi, vsako nedeljo pridiga v raznih cerkvah pri vseh mašah in svari ljudi pred pogubnostjo nezmernosti v pijači.

Eno nedeljo v avgustu je pridigal sedemkrat v cerkvi St. Francis, Paddington.

Med drugim je ozmerjal Avstralce, kako slab zgled dajejo s svojim večnim pivom — novim naseljencem...

Pravilno je povedal.

Če bi pa pridigal novim naseljencem, bi jih verjetno ozmerjal, kako slab zgled dajejo — stari Avstralcem.

Tudi to bi pravilno povedal.

Celo slovenski naseljenci bi mu ne mogli — zameriti!

Koliko bi jih pa pridobil za abstinence, — pardon: za pionirstvo — je pa vprašanje zase...

Misli, September 1959

Za hip je obmolnil in profesor je pobesil oči.

"Končno, gospod profesor, ste vprašali glede samega sebe. Odkod vaše nenadno, nerazložljivo, skoraj otročje vznemirjenje, ki vas v vaših lastnih očeh ponižuje, ki ga vas je — po domače rečeno — takorekoč sram?"

Profesor je spet prevrgel noge in pazljivo prisluhnil.

"Spomnite se, kako sem vam nekoč pravil: Vera ni zgolj umsko dognanje. Sama svetna znanost je ne rodi, pa naj še tako tuhta, pa naj se še tako napenja. Vera v Boga je tudi — in celo v prvi vrsti — milost."

Počakal je, da se je profesor spomnil. V očeh mu je bral, da se je domislil.

"Zdaj bova dala psihologiji slovo. Povem vam, kaj je moje mišljenje. Zasleduje vas — milost! Milost si izbira včasih čudna čudna pota. Poprej sem vam rekel: Morda je vaše vznemirjenje, vaša nestrpnost, prvi korak do vere. Krepko ste odklonili. Nič za to, saj se še nič ne poznate. In vendar je ta vaš notranji nemir, pa naj se vam je duša razburkala v takih ali drugačnih okoliščinah, učinek milosti. Tisti namišljeni, samo ljubni in bahaški mir, ki ste ga baje uživali do srečanja z menoj in kar je temu sledilo, je bilo najslabše, kar bi moglo biti v vašem življenju. Zdaj se je nekaj sprevrglo. Zdaj ste na begu pred nečim, kar vas praganja. Tak občutek imate. Povem vam kot svojo zadnjo besedo ob slovesu: Milost je, ki vas praganja! Neki angleški pesnik primerja tako milost lovskemu psu, ki je neprestano za petami zajca in..."

Profesor je planil na noge.

"Zajca...!"

Tudi župnik se je dvignil. Molče sta si stala nasproti. Župnik je rekel:

"Upam, da me niste napak razumeli?"

"Zašli ste v prečuden mysticizem. Odbija me!"

"Jasno, da vas mora! Ste pač na begu in zamjenjavate milost z mysticizmom. Imate še dolgo pot. Beg nikoli ni lahka reč."

"Znate biti od sile krut!"

"Gospod profesor, resnica je vedno kruta."

"Kaj je resnica?"

"Saj to je! Tako je nekoč vprašal tisti, ki je Kristusa na smrt obsodil. Spominjate se. Ni se potrudil, da bi dognal. Menda njega milost ni praganjala. Vi ste neprimerno bolj srečni, prijatelj moj!"

Stisnil mu je roko in poslovila sta se.

Čudno ginjen in globoko zamišljen je profesor odhajal na svoj dom.

Misli, September 1959

Poroka v Paddingtonu: Anton Skruba in Martina Jezernik. Priči: Anton Vozel in Franc Gril. Obrede opravil P. Bernard Ambrožič.

ŽALOST IN VESELJE V CANBERRI

Družino Mihalič v Queanbeyanu je zadela pred tedni silna nesreča. Do tal jim je pogorela zasilna hišica, ki je stala prav v bližini nam vsem znane Neratove družinske strehe. V ognju sta izgubila življenje tudi dva Mihaličeva otroka. Pogreb je bil v Canberru ob veliki udeležbi zlasti od strani novih naseljencev. To je kaj žalostno poročilo od nas.

V veselje družini in nam vsem, ki z njo sočustvujemo, je pa to, da se je tukajšnja javnost čudovito zavzela za pomoč nesrečni družini. Posebno gre priznanje ge. Donoghoe, predsednici tukajšnjega Good Neighbour Councila. Po poročilu lista CANBERRA TIMES od 12. avgusta so pod njenim vodstvom poleg razne obleke in hišne oprave zbrali že tudi nad 500 funtov v denarju, njihov cilj pa je 750 funtov. Hočejo družini omogočiti, da si postavi novo streho in tako nekoliko laže preboli silno, nezgodo, ki jo je zadela. Naj omenim, da so Mihaličevi doma iz Medjimurja, zato beremo med darovalci z veliko vsoto zastopan tukajšnji hrvatski klub. Najdemo pa tudi čisto tuja imena, celo nekaj drugoverskih cerkvenih skupin je vmes. Dokaz, da imajo tudi Avstralci dobra srca. Naj bo nesrečni družini ta dokaz dejanskega sočutja v veliko tolažbo. — Fr. Bresnik.

OČKA, SPREOBRNI SE!

Črtica
Napisala Vanda Sperne, Vic.

(Konec.)

NIKO GAR NI BILO V SOBI. Povsod pa vse razmetano, po tleh so ležale razbite skodelice. Stopila je po sobi in začula pritajeno ječanje. Zagledala je mater na postelji. V trenutku je bila pri nji.

“Mama, ali si bolna, kali?”

Mati ni odgovorila, a Marija je vedela vse. Oče je spet v pijanosti razbijal po hiši in oplazil mater. Pripravila je mrzlih obkladkov in jih polagala materi na čelo. Bolnica se je kmalu bolje počutila, povedati si pa mati in hči nista vedeli dosti. Brez besed sta se le predobro razumeli.

Zvečer se je vrnil oče. Ni bil prehudo pijan. Vendar se ni zmenil da ženski. Nekaj nerazumljivega je godrnjal, legel in zasmrčal.

Tako se je Mariji že prvi dan doma začelo življenje, ki ga je tako dobro poznala že od zgodnjih otroških let. Kmalu je odšla spet v tovarno po zaslužku. Oče pa ni prav nič odnehal od stare navade, pijačeval je naprej. V Mariji se je polagoma dvignila doslej neznana, zdaj pa nujno nabijajoča misel: Kako očeta odvaditi pijačevanja? Ali je sploh mogoče? Motil jo je pogovor: Pijanec se spreobrne...

Kljub vsemu je v njej dozorel sklep: Poskusila bom, moram, zakaj bi bilo nemogoče?

Začela je s tem, da je bila do njega izredno prijazna. Od časa do časa si mu je upala naravnost prigovarjati, naj opusti pijačo. Bili so trenutki, ko je vse kazalo, da oče že uvideva, kako mu hčerka hoče samo dobro. Tudi on je skušal biti do nje prijazen. Kdaj pa kdaj ji je znal pokazati, da je v njem še dosti očetovske ljubezni. Le žal, da je imel alkohol več moči nad njim — če ni bila celo njegova ljubezen do steklenice večja kot očetovska do hčere...

Bil je mrzel zimski dan. Zunaj je brila burja, da je tulilo okoli voglov in je človeka zanašalo s poti. Oče je bil doma in je sedel pri mizi. Mati je krpala njegovo staro obleko. Marija je pripravljala večerjo. V kotu je stala steklenica in vlekla očeta nase kot silovit magnet. Neprestano so mu uhajale oči proti njej, čeprav je Marija opazila, da se skuša krotiti. Hči je v srcu molila, da bi se premagal — in res se je. Mirno so povečevali.

Potolažena je Marija skočila za petnajst minut k sosedovim. Medtem je oče steklenico že izpraznil in eno prinesel iz kleti. Materine svareče besede ni poslušal. Ko je Marija videla, kaj se godi, je ljubeznivo stopila predenj in sklenila roke kakor v molitev:

“Očka, pusti to za jutri, lepo te prosim!”

Iz njegovih pijanih oči se strmeli vanjo gore-

či oglji. Umaknila se je za korak. Usta so se mu zarežala in nekaj je zarigalo iz njega:

“Meni ne bo nihče ukazoval!”

Še ni odnehala. Z nenavadno odločno kretnjo mu je skušala vzeti steklenico. Tedaj je zdvijal. Ves se je zamajal in zarjul nad njo:

“Poberi se, jetika, da še mene ne okužiš!”

V dekletu je zastal tok krvi. Obliče ji je mrtvaško pobledelo. Obrnila se je in odtavala v kuhinjo, od tam po stopnicah na ulico. Ni se zavedala, kaj počne. Slišala je samo notranji glas, ki je napovedoval:

“Tega ne prenesem...”

Zunaj je bil mraz, da je vse ledenelo. Bila je v lahki obleki, pa je ni zeblo. Burja je žvižgala, pa ni čula. Taval je po ulici — kam? Vsa misel ji je ostala pri očetovi strašni besedi. Pod njeno težo se je kmalu zgrudila. Obsedela je na obcestnem kamnu in bridko zajokala. Čutila je, kako tudi v njej vse kameni. —

Doma se je medtem oče opotekel v sobo in se zleknil v posteljo. Mati se sprva ni mogla izkupati iz groze, ki je planila vanjo. Bila je vsa trda. Čez čas se je znašla, stopila za možem v sobo in mu počitala:

“Kaj si storil? Lastnega otroka hočeš uničiti!”
Nekaj je godrnjal in to je bilo vse.

Obrnila se je in za hip obstala ob razbiti steklenici in vinski luži na tleh. Kakor kri...

Misel ji je planila za hčerko. Zdelo se ji je, da je ni več v hiši.

“Le kam se je pognala v tem mrazu in v svoji lahki obleki!”

Ogrnila si je star plašč in odšla k sosedovim. Nič niso vedeli za Marijo. Napotila se je po temnih ulicah in iskala. Glasno je klicala, priklicala se je prav do morja, odziva ni bilo od nikoder. —

Bilo je blizu polnoči, ko se je mati vrnila v upanju, da hčerko najde doma. Toda hiša je bila prazna, le oče je smrčal na svoji postelji. Vsa brez moči je sedla v kuhinji in vzela v roke rožni venec. Toda tudi moliti ni mogla, misli so ji bile kakor otopele. Onemogle so begale za zgubljeno Marijo in si jo predstavljale v mrzli noči z njeno lahko obleko...

Že je vstajala zarja, ko je nekdo potrkal na vrata. Hčerka se je vendarle vrnila!

Namesto nje je stal pred vrati tuj človek. Skoraj šepetaje je oznanil:

“Ako želite še videti Marijo živo, takoj v bolnišnico! Našli so jo na cesti v nezavesti, skoraj otrdelo od mraza.”

Materi se je zasukal svet. Ko je tujec že za-

pril vrata in odšel, je še dolgo strmela predse in se vsa tresla. Ti ljubo dete, ali naj te res izgubim!

Ojunačila se je stopila k moževi postelji. Stresla ga je.

"Kar si tako dolgo pripravljaj, je prišlo. Kmalu bo mrtva, ti pa..."

Ni mogla nadaljevati. Obrnila se je in odšla. Slišal jo je, kako je stopala po stopnicah pred hišo. Skočil je k oknu in zaklical za njo:

"Kam pa greš?"

"K njej v bolnišnico!"

Sesedel se je nazaj na posteljo. Kaj se je zgodilo? Da, sinoči je bil pijan... pa saj ni bilo prvič... le kaj se je moglo zgoditi?

Hitro se je oblekel in šel iskat taksi.

Ko je stopal po hodniku v bolnišnici, je začutil, kako mu srce razbija. Odvedli so ga v majhno sobico. Zagledal je Marijo na postelji in zraven nje jokajočo ženo. Hčerka je komaj dahnila:

"O-č-k-a..."

Nenadoma se je zavedel, kaj se je sinoči zgodilo. Zgrudil se je na kolena in zaprosil:

"Marija, odpusti!"

Že leta in leta ni znal jokati, zdaj so se mu vtile po licih kot lešniki debele solze. Marija ga je slabotno prišla za roko in mu rekla:

"Nimam ti kaj odpustiti, očka, samo to obljubi, da ne boš več pil."

Glava mu je padla med dlani. Čutil se je neskončno osramočenega. Kam naj se pogrezne?

"Očka, spreobrne se! Očka, spoštuj mamoo... tako skrbna in dobra je..."

Začutil je poleg sebe ženo in nov val sramu je planil vanj.

"Oč-ka, ob-lju-bi... o-č-ka... ob..."

Vrglo ga je kakor iz neznane globine sklonil, se je k njej, ji stisnil napol mrtvo roko in izrekel skozi zobe:

"Obljubim, hčerka moja, obljubim. Vse bo drugače, vse bo..."

Še enkrat je dahnila:

"Zdaj — sem — sre-čna..."

Poskušala se je nasmehnuti, pa je pristopil angel smrti, trepalnice so se ji zaprle in življenje je ugasnilo v njej.

Oče ni prelomil obljube. Za hčerko je bilo prepozno, ni pa bilo prepozno za ženo in — zanj...

V Sloveniji

(s str. 23)

Kar še in še bi ogledoval, toda pot je bila še dolga. Pognala sva. V Kamniku je za bistrrega opazovalca marsikaj novega: železniška postaja, razne stavbe... Komenda, naslednja postaja. Župnikuje kot naslednik Petra Pavla Glavarja Viktorijan Demšar. Delo ima le v pisarni in cerkvi. Ob prihodu Nemcev so ljudje sami poskrili najbolj dragocene stvari iz arhiva. Rešena je bila knjiga s popisom vseh družin, ki ga je začel Peter Pavel Glavar. Čudovito lepo je pisal in v nekaj besedah izrazil pri vsaki družini, kar je važno za duhovno vodstvo. Tudi drugih dragocenosti je mnogo v arhivu, stare krstne knjige, ki jih matični urad zaradi starosti ni zahteval, stara monštranca, ki jo je komaj dobil nazaj, ko so jo Nemci odpeljali.

Obiskala sva še Cerklje, Velesovo, Preddvor, nato v Repnjo, kjer so imele nekoč šolske sestre gospodinjsko šolo in lastno kmetijstvo. Sedaj je to razlašeno. Delajo pa še naprej sestre in je to eno

redkih — če ne odino — državno združeno podjetje, ki daje dobiček. Kakih 40 sester živi tam. Delajo na polju in v hlevih ter molijo. Mašuje jim prof. dr. Terstenjak, ki prihaja iz Ljubljane.

Prav tisti dan, ko sem bil jaz tam, jih je obiskala redovna sestra iz Severne Amerike. Nenadno. In glejte čudo: Domače sestre ne smejo ne na polje ne na cesto v redovni obleki — nuna iz USA je pa prišla v redovni obleki in brez ovir hodi po deželi tako oblečena!

Odhitela sva skozi Vodice in Smednik, čez Trboje in Voklo in v Vogljah našla župnika Lamberta Ramšaka, ki je bil nekoč župnik na Vrhu nad Rovtami. Marsikaj je vedel povedati. Nato sva jo ubrala nazaj proti Ljubljani. Pri Medvodah sem videl jez, ki daje vodo tamkajšnji elektrarni. Nato pa naprej, v Mengeš in Črnuče, ki slovita zaradi Plečnikovih krstilnic.

Prav do kraja sem izrabil dan. Skoro 200 km. vsa naredila in sem spoznal kraje, ki jih prej nisem nikoli videl.

V NEKAJ VRSTICAH

Podpora jetičnim.

Romanje v Penshurst je bilo lepo in kar zadovoljivo. Na svidenje v oktobru v Fairfieldu, če Bog da!

Zadnjo nedeljo v avgustu bo g. dr. Mikula na obisku pri rojakih v Brisbaneu, p. Bernard isto nedeljo v Wollongongu.

Za bolnike, ki se jih loteva jetika, je država še posebej poskrbela. Prejemajo po £ 6-2-6 na teden, če pa so v bolnišnici v brezplačni oskrbi, samo £ 4 tedensko. Ako so poročeni, dobivajo zase in ženo £ 9-12-6, za vsakega otroka pod 16 leti pa 10 šilingov.

Prošnje za to podporo treba nasloviti na: State Director of Tuberculosis.

IZ LOVČEVIH ZAPISKOV

Ivan Rudolf

ZADNJI SVOJEGU RODU

NA NANOSU LEŽI V ŠENTVIŠKIH PLANOTAH precej obširna globel. Strmo se spuščajo visoke sivobelkaste skale proti dnu, ki je nagosto prerasló z robido. Gosto bukovje se je umaknilo v sam izrezek globeli. Temu nasproti se dviga v zrak osamel skalni steber. V starih časih so pripovedovali, da je tu počival sam sv. Jeromen, kateremu v spomin so šenbiji in Ložičani v bližini sezidali že v štirinajstem stoletju kamenito cerkvico. Ta je takrat kazala pot jarnicam na Jadranu. Vsak večer je hodil ložiški čuvaj dve polni uri daleč iz doline, da je v zvoniku prižgal leščerbo. Pravijo, da je bil to prvi svetilnik Tržaškega zaliva. Pod cerkvico sv. Jeromna je v skali vdolbina v podobi človeškega stopala. Tu je počival sv. Jeromen, pravijo Vipavci.

Kosci, ki so v julijski vročini obirali redko travo po pobočjih Grmade, kakor tudi tisti, ki so jo rezali po Vrtih in po Robidnem dolu, posebné pa dekleta in žene, ki so s kosilom v jerbasih odhajale z doma že ob čestih zjutraj, so pripovedovale, da v globeli straši. Neznani in nevidni škrt se neslišno plazi in včasih neznansko zaveka. Ponoči se bleščijo njegove zelene oči, da se celo fantje zaradi varnosti globlje zarijejo v senene lojnice.

Ata ložiških pevcev in veliki Nimrod vseh vipavskih lovcev, pokojni Edvard Žvanut iz Ložic, pa je dobro vedel, kakšen je resnični škrt šentviških planot. To je bil zadnji divji maček, ki je sameval v prostorni jazbini, prav pod vnožjem skalnega stebra.

V majniškem jutru ga je ata opazoval z nasprotnega grebena z daljnogledom prav v trenutku, ko se je žival oprezno izvlekla iz svojega varnaga zavetišča. Na vrhu stebra se je stari divji maček za nekaj trenutkov vsedel in udobno užival toploto sončnih žarkov, ki so silili v njegov hudo osiveli kožušček. Potem se je postavil na noge,

vzdignil košati rep navpično k višku, skrivil hrbet, se stegnil in široko zazechal. Pa se je spet vsedel, se umival in čistil. V hipu je bil spet na dnu globeli, kjer je košat brinjev grm zapiral glavni vhod v njegov brlog. Maček se je godrnjaje obribal ob deblu, se potegnil nazaj, skočil spet naprej in zadrhl ostre kremplje v brinov lubad. Z jezo je izpraskal nekaj trdega lubada in očitno užival prijetni vonj, ki je prihajal iz velike brinove rane. To igro je še večkrat ponovil, nato pa se je vrغل na hrbet in z vsemi štirimi popraskal po zraku. V trenutku je bil spet — pokonci in otrpnil kot bi bil iz kamna. Uhlja sta se zakoničila navzgor in neslišno je izginil v globeli.

Osamljeni samec je zadnji divji maček nanoških lovišč. Meseca februarja odhaja tja daleč na Pivko in spotoma veka kot razdražen dojenček, da bi v tujih gozdovih med gostimi vrbami naletel na sovrstnike. Včasih jo je ubiral tudi na drugo stran proti jugozahodu. Prelazil je vsa obrežja Vipave, kjer se je še potikal kak zadnji ostanek njegovega rodu. Največkrat pa je naletel le na kako podivjamo domačo miuco. Srdito se je pretepal na teh svojih ženitovanjskih potovanjih s svobodnimi mačjimi samci. Pogostokrat je bil njegov kožušček razparan in šape so puščale krvavo sled za seboj. Vselej pa je bil zmagovalec.

Tudi v šent Vid in bližnja naselja se je ob takih časih priklatil. Šentideci so se čudili (in z njimi tudi Orehovčani, Porečani, Podbrežani, Ložičani in Podražani), da so po njihovih hlevih mlade mucke čedalje bolj sive, da imajo debelejšé glave, zgrbančeno dlako in krajše, zato pa debelejšé repe. Ko pa jim je ata Žvanut pravil, da se po mladih muckah pretaka divja kri, so se mu smejali. Divjega mačka že petdeset let ni več v naši deželi, so govorili.

Tedaj pa se je ata Žvanut zarotil, da jim bo pokazal, koliko veljajo njegove lovske izkušnje in njegovo poznanje narave. Nekega februarkega dne se je spet odpravil na Nanos k sv. Jeromnu. Prejšnji dan je po Nanosu močno snežilo, zato bodo sledovi po stezah in stečičih dobro vidni. Počasi se je ata vzpenjal mimo Cesarske drče po stezi navzgor. Oči je imel stalno uprte v tla. Zajčjih sledov po zasneženih stezi ni manjkalo. Tudi lisica je prečkala stezo in celo srna si jo je izposodila za nekaj poti. O divjem mačku ni bilo ne duha ne sluha.

Stari maček je izredno previden. Tega se je zavedal tudi ata Žvanut. Vendar je bil prepričan, da je nekam le moral položiti svoje šape in ponoči je bil gotovo na lovu. Ata Žvanut je srečno prispel pod vrh in že ga je pozdravljala cerkvice sv. Jeromna. Pod cerkvenim ostrešjem si je otresel sneg z dobro podkovanih lovskih čevljev, odložil puško in nahrbtnik, se stisnil k vratom in sedel na cerkveni prag.

Daleč na jugu se je bleščala morska gladina v jutranjem soncu. Nekaj časa je ata prešteval jadrnice, nato se je spet oprtal in jo urezal proti planotam. Pred njim je zletela jata kotorn, danes se ni menil zanje, saj so že šest tednov uživale zakonsko zaščito. Skrbno pa je napenjal oči v snežno odejo, ki je kot odprta knjiga razkazovala vso kroniko ponočnega življenja nanoške divjadi.

Končno je dospel do svojega izbranega stojišča na vrhu globeli. Skalni steber je bil oddaljen kakih šestdeset korakov. Iz nahrbtnika je izvlekel trinožni stolček, ga razklenil in utrdil za košatim brinovim grmom, ki ga je varoval pred bistrimi mačjimi očmi. Ogrnil se je še z rjuho, da ne bi staremu mucu razkril svoje prisotnosti. Z daljnogledom je preiskoval vso okolico mačkovega brloga. Zdelo se mu je, da je muc doma. Nekaj sledov je pričalo o njegovi prisotnosti, čeprav jih zaradi oddaljenosti ni mogel zanesljivo dognati.

Že polni dve uri je sedel ata Žvanut za brinovim grmom. Tako rad bi si privoščil požirek tropinea, pa se je premagoval. Mačji smrček je za take duhove prav tako občutljiv kot finančni stražniki, ki vohajo po mejah, če ne kuhajo kje na skrivaj in brez plačanih take letošnje tropine.

Niti en sam zaostal hrastov list se ni zganil. V daljavi so se oglašale brinovke. Nenadoma pa se je na enem številnih izhodov jazbine nekaj premaknilo. Sokolje oko zakritega lovca tega ni prezrlo. Kot senca neslišno se je stari divji maček zvelkel po skalnem stebru navzgor. Na vrhu je obstal, sedel in se ogledoval na vse strani.

Komaj slišen šum mu sune v veliko okroglo glavno proti vrhu globeli. Uhlja stojita kot dva ostra trikotnika pokoncu.

V tem hipu je zagrmelo. Svinčena toča je udarila po skalnem stebru, po katerem se je skotalil divji muc na dno globeli. Za brinovim grmom je zaropotal prevrnjen stolček. Po strmem ponoč-

ju pa se je spuščal ata Žvanut z rdečim, zadovoljnim obrazom in še vedno s puško v rokah proti globeli. Po stebru se je vlekla rdeča nit, na gostem leskovem grmu pa je razkoračeno visela siva gmota. Divji maček, zadnji svojega rodu, je našel svoj mir. Ata Žvanut je muca zagrabil za zadnji šapi, ga dvignil in zamrmral: Danes nanoški muc in nikdar več! Spomnil se je na obrnjeni grb grofa Lantierija, ki so ga nekaj let prej pokopali v polkovniški uniformi na vipavskem pokopališču! Tudi on je bil zadnji svojega rodu, tudi njegovi nasledniki so na dan pokopa obnovili obred Celjskih grofov.

Ata Žvanut je dokazal svoje lovske sposobnosti svojim domačim nevernikom. Divjega mačka si je lahko ogledal, kdor je plačal dva solda v korist Ciril-Methodove družbe.

UGANKARJI

Ciril Kovacic

Kakor smo obljubili v zadnji številki "Misli," da bo objavljena v vsaki naslednji št. po ena nova uganka, z vsemi potrebnimi opisi za reševanje in sestavljanje, se danes predstavljamo bralcem z uganko, ki se imenuje

VRETENO.

Vsa pravila o uporabi posameznih besed, ki so bila objavljena v prejšnji št., veljajo tudi za to in vse ostale uganke, katere bomo še objavili.

Velikost VRETENA zavisi v glavnem od bistroumnosti in potrpežljivosti samega sestavjalca. Bistvo te uganke je v tem, da vsaka beseda vsebuje vse črke prejšnje besede in še eno novo črko. Kadar besede zmanjšujemo, krajša beseda vsebuje samo črke prejšnje besede, ki pa so lahko poljubno premešane.

Oglejmo si krajši primer: Prva črka naj bo O, Druga beseda mora vsebovati prejšnjo črko in eno novo: OS. Tretja beseda bo sestavljena iz črk prejšnje besede in nove črke, — dobimo: KOS. Tako nadaljujemo; prejšnje črke in ena nova: SLOK — SOKOL itd. do najdaljše besede, ki naj ne vsebuje manj od sedem črk. Ko dosežemo višek — najdaljšo besedo — bomo pričeli besede krajšati. Iz SOKOL dobimo KOLO, ki vsebuje le črke prejšnje besede. Nadalje LOK — KO — K. Razumljivo, da morajo imeti vse besede gotov pomen, kajti tudi prvo in zadnjo črko moramo potemt opisati.

Še ena vrsta ugank sloni na istem principu in to je:

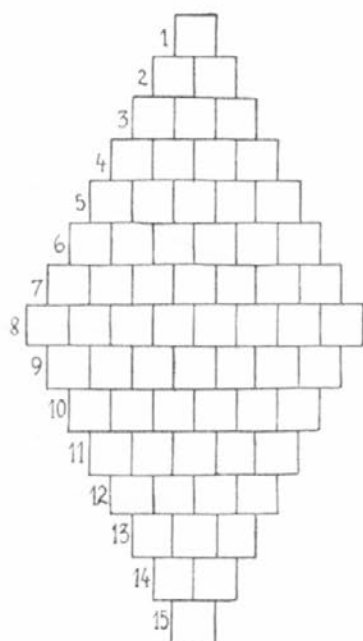
PIRAMIDA.

Popolnoma na isti način kakor VRETENO bomo sestavili tudi PIRAMIDO, le da bomo tu sestavljali samo do najdaljše besede in potem ne bomo besed krajšali. Seveda mora biti zato končna — najdaljša — beseda temu primerno dolga. Sestavljena mora biti iz devetih ali več črk. Nikakor pa ne smete sedaj misliti, da najdaljša beseda pri VRETENU ne sme biti daljša od osem.

NOVE UGANKE

I. Vreteno

(Ciril in Sara Kovačič.)

1 začetek abecede	9 pripovedovati
2 avstralska država	10 morski roparji
3 kos obleke	11 čistiti perilo
4 lovska priprava	12 prismuk
5 prekučiti se	13 dvojica
6 s peresom delati	14 površinska mera
7 z vodo čistiti	15 kratica za polmer kroga
8 shraniti	

2. Skrivalnica

Raca na vodi mladiče uči:
"Pametno plavajte, račke!
Nič ne poznate zla tega sveta,
uma ne rabite, spačke!"

Izloči iz gornjih stihov osem zlogov po vrsti, da dobiš zelo znan slovenski pregovor!

3. Skromna svatovščina

Le jed so zbrale in ime od njih:
Pepi Bele, Neža Somlak.
Le sosed bo svat.

Prestavi zloge, da dobiš tri vrstice znane Stritarjeve pesmi. Četrta vrsta ni iz človeškega jezika...

4. Kanibalščina

Boča čedan dešje jo i nani Sispan.
Srešče šelteti Umza.

Iztrgaj zloge iz abecednega reda v tak red, da ti "eno zapoje" — Valentin Vodnik!

KRIŽANKA ZA AVGUST REŠENA

Vodoravno	Navpično
1 čudežna palica	1 čarovnik
13 Adelaide	2 ud
14 atom	3 dedek
15 dar	4 elan
16 arena	5 žar
18 oven	6 ni
20 smel	7 Adam
21 kor	8 peresa
23 vik	9 lan
24 TT	10 Itaka
25 sikati	11 co.
27 N C	12 Amerika
28 kravata	17 elite
30 O. K.	19 Victoria
31 Italija	20 staja
33 Erika	22 otok
35 kopa	24 tri
36 ata	26 karavanke
38 Am (sterdam)	28 klas
39 rosa	29 Vatikan
41 lg	32 apostol
42 vest	34 ime
45 kis	37 agilen
46 raki	40 ar
48 p e	43 spita
49 mati	44 tenak
51 Valentin	45 kmet
53 Oto	47 av
55 ne	50 iti
56 kota	52 ton
57 talimo	54 OM
58 neenak	

PRESTAVLJALNICA REŠENA

Odkod si, dekle, ti doma,
da te nobeden ne pozna?

Rešitve so poslali (domala vsi za obe): Mirko Rakušček, Lojze Košorok, Karl Meze, Helena Rebula, Franca Štibilj (ha, ha!) Anica Marinček, Lojzka Vučko, Francka Anžin, Marija Habenschuss, Francka Nuncijs, Anton Kristan, Maks Valencič, Magda Mesar, Anton Češko, Jože Grillj, Pepi Mikuš, Franc Kovačič, Angela Gruntar, Franc Fekonja, Fanica Lasič, Milka in Darko Stanič, Vinko in Edvard Molan, Franc Klun, Tinka Lenič, Janez Stare, Drago Mesec, Rajko Lisjak, Janez Krušec, Rafo Rolih, Ivanka študent, Stanko Filipič, Franc Zgoznic, Julijan Lavrenčič.

Sami zdaj ugotovite, v koliko ste zadeli. Po večini — ste! Čestitke!

Zakaj ni več nagrad? Ne zaradi skoposti — časa manjka! Dolge ure bi vzelo, če bi hotel urednik pri takem številu reševalcev vsako poslano rešitev do dna preštudirati in ugotoviti točno pravilnost. Ni mogoče! Zato se morate tudi drugi zadovoljiti s tem, kar piše na drugem mestu v tej številki mama Štibilj od tam doli. Bog jo živi!